

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
LJUBLJANA, KNAFLJEVA
ULICA ŠTEV. 5
TELEFON 31-22 do 31-26

ROKOPISI SE NE VRAČAJO

IZHAJA VSAK DAN RAZEN
PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INSEKTNI ODDELEK
LJUBLJANA,
SELENBURGOVA ULICA ŠT. 9
TELEFON 38-32, 38-33
POST. CERKOVNI RACUN
V LJUBLJANI ŠT. 11.739
OGLASI PO CENIKU
UPRAVA IMA SVOJI PODRUŽ-
NICE V CELJU IN MARIBORU

Enotnost Ljudske fronte Jugoslavije

Narodno osvobodilne fronte posameznih jugoslovanskih narodov so od začetka borbe strelele po enotnosti naših narodov, po enotnosti, ki ji je od začetka ustvarjala v svojih lastnih vrstah najtrdnjejše temelje. Narodno osvobodilna fronta posameznih jugoslovanskih narodov je bila že od začetka kljub svojim najtrdnjejšim notranjim sestavi enotna v ciljih in smotnih narodno osvobodilne borbe in o načinu te borbe same. Z razvojem osvobodilnega boja pa se je ustvarjala tudi vedno trdnjša organizacijska oblika ter notranja povezanost. Same potrebe borbe in tudi volja ter čustvovanje ljudskih množic, ki so se vedno bolj oddaljevale od starega načina političnega življenja, so narekovali tako čim enotnejšo obliko organizacije Fronte. Ta enotnost Fronte je nedvomno dosegla svoj višek z ustanovitvijo Ljudske fronte Jugoslavije.

V Ljudsko fronto so se združile vse organizacije Narodno osvobodilne fronte posameznih jugoslovanskih narodov. Odslej te organizacije delujejo pod enotnim državnim vodstvom Ljudske fronte, po enotnih smernicah in načelih. V Ljudsko fronto Jugoslavije so pa vključene tudi nekatere stranke in politične skupine s svojo lastno organizacijo, ki pa so pripravljene in so se tudi zavezale, da bodo delale za uresničenje enega samega skupnega programa, tako političnega kakor gospodarskega, to je programa Ljudske fronte. Predsednik zvezne vlade tov. Kardelj pravi o tem:

»Obstoje strank in samostojnih političnih skupin v Ljudski fronti sam na sebi ni nasproten enotnosti Fronte. Ljudska fronta ni po svoji razredni in socialni sestavi enotna organizacija. V tem pogledu predstavlja blok in sicer blok delavcev, kmetov in srednjih slojev, pri čemer pa ta blok ne izključuje tudi udeležbe drugih svobodoljubnih elementov. Z ozirom na to je mogoče, da so v takem bloku tudi stranke pod pogojem, da so to le stranke, ki izražajo težnje in interese tega bloka, odnosno njegovih sestavnih delov, ne pa reakcionarnih sil naše države.«

Stranke in skupine, ki so se vključile v Ljudsko fronto, so vse pristale na njen program. Pristale so na tisti program, ki so ga njihove množice po lastnem izkustvu spoznale za najboljše, program, v katerem so one videle svojo zmagovito borbo proti okupatorju, program, v katerem so videle svojo rešitev pred vsemi tujnimi in domačimi zatiralci in izkoriščevalci. Ta združitev strank in političnih skupin v Fronti torej ni samo formalen pristane njihovog vodstva na program Fronte, ampak je v Fronto vključen tudi vsak njih posamezni član, ki je dolžan uresničevati njen program. Program Fronte pa lahko njeni člani uresničujejo samo v odborih Fronte. Zato morajo biti vsi člani posameznih strank in političnih skupin v Fronti obenem člani posameznih organizacij in odborov Fronte, kajti Ljudska fronta ni bila nikdar papirnata organizacija, ki bi se zadovoljila s člani in programom na papirju. Nasprotno, ona je od vsega početka živela in ustvarjala uspehe le z aktivnostjo sodelavcev svojega člana, ki je zavestno izpolnjeval njen program. Tudi enotnost Ljudske fronte je prav v tem, da vsi njeni člani zavestno delajo in doprinajajo za njene enotne cilje in smotre. Zato je združljiv z enotnostjo Ljudske fronte obstoj strank in skupin v njenem sklopu, ki tako doprinajajo k uresničevanju njene programa.

Ljudska fronta Jugoslavije pa kot enotna fronta vseh jugoslovanskih narodov ni kakšna centralistična organizacija po vzorcu starih jugoslovanskih diktatorskih državnih strank. Kakor je sama po svojem programu prvobitno nastala za demokratizacijo, kakor so njena vsebina predvsem ljudske delovne množice, tako je demokratična tudi po svoji organizacijski obliki. Ljudska fronta Jugoslavije je sestavljena iz posameznih federalnih organizacij Fronte z njihovim lastnim narodnim vodstvom. Enotne smernice, ki jih te federalne organizacije dobivajo od zveznega vodstva, prilagajajo

SOVJETSKO-POLJSKA POGODBA o državni meji in sporazum glede povračila škode, ki jo je povzročila nemška zasedba

Moskva, 17. (Tass) V zadnjih dneh so se med bivanjem predsednika Narodnega sveta poljske republike Bje-ruta, ministrskega predsednika Poljske Osuhke-Morawskiego in drugih članov poljske začasne vlade narodne enotnosti v Moskvi vršila pogajanja med sovjetsko in poljsko vlado o sklenitvi pogodbe o sovjetsko-poljski državni meji in o sporazumu glede povračila za škodo, ki jo je povzročila nemška zasedba. Kot za ključek pogajanj, ki so se vršila v ožrajni prisrčnosti in prijateljskega razumevanja, sta bila 16. avgusta podpisana pogodba o sovjetsko-poljski državni meji in sporazum o povračilu za škodo, ki jo je povzročila nemška zasedba. Pogodbo in sporazum sta podpisana v Kremlju podpredsednik sveta ljudskih komisarijev in ljudski komisar za zunanje zadeve Molotov in ministrski predsednik poljske začasne vlade narodne enotnosti Osuhka-Morawski. Podpisovanju sta prisostvovala predsednik sveta ljudskih komisarijev Stalin in predsednik narodnega sveta poljske republike Bje-ruta. Nadalje so bili prisotni: namestnik ljudskega komisarija za zunanje zadeve Višinski, član kolegija ljudskega komisarijata za zunanje zadeve Golumski, izredni veleposlanik in opolnomočenec v Poljski Ledebev in ravnatelj evropskega oddelka ljudskega komisarijata za zunanje zadeve Abramov, s poljske strani pa se podpredsednik vlade Mikolajczyk, minister za industrijo Minc, namestnik ministra za zunanje zadeve Modzelewski, namestnik ministra za industrijo Ruzanski in drugi.

Pogodba o sovjetsko-poljski državni meji

Pogodba med Zvezo socialističnih sovjetskih republik in poljsko republiko o sovjetsko-poljski državni meji se glasi:

»Predsedstvo Vrhovnega sovjeta Zveze sovjetskih socialističnih republik in predsednik Narodnega sveta Poljske republike sta se v želji, da rešita vprašanje državne meje med Sovjetsko zvezo in Poljsko v duhu prijateljstva in soglasja, odločila, da skleneta v ta namen prijateljstvo pogodbo in sta imenovala svoja opolnomočenca:

Predsedstvo Vrhovnega sovjeta Zveze socialističnih sovjetskih republik Vjačeslava Mihajloviča Molotova, podpredsednika sveta ljudskih komisarijev in ljudskega komisarija za zunanje zadeve Zveze socialističnih sovjetskih republik; predsednik Narodnega sveta Poljske republike Edwarda Osuhka-Morawskiego, predsednika ministrskega sveta Poljske republike.

Ko sta izmenjala svoje poverljive listine, sta ugotovila, da so v predpisani in dobri obliki, ter sta se sporezamele o naslednjem:

Čl. 1: V soglasju z določitvami kirske konferenčne naj tebe državnih meja med Zvezo sovjetskih socialističnih republik in Poljsko republiko po »Curzonovi črti«, z odklonom od te črte v poljsko korist na nekaterih področjih od 5 do 8 kilometrov, kakor je določeno na karti v merilu 1:500.000, ki je priložena. Poleg tega naj bo prepuščeno Poljski:

a) ozemlje na vzhodu »Curzonove črte« do reke Zapadni Bug in reke Solokia južno od mesta Krylow, z odklonom do največ 30 km v poljsko korist;

b) del ozemlja Bialowieške gozda v okoliščini Nemirow, Gajnowko, Bialowoj in Jalowko, z odklonom do največ 17 km v poljsko korist.

Čl. 2: V skladu z določili prvega člena povelja državne meje med Zvezo sovjetskih socialističnih republik in Poljsko republiko po slednji črti: do točke, ki leži približno 0,6 kilometrov jugozapadno od izvira reke San, proti severovzhodu do izvira reke San in na po srednjem toku reke San do točke, ki leži južno od svojemu območju tako, kakor je najbolj prikladno in uspešno. Maršal Tito pravi v svojem govoru na I. kongresu Ljudske fronte Jugoslavije, da je enotna demokratična organizacija Fronte za vso državo činitelj ogromne važnosti za okrepitev bratstva med našimi narodi, za odstranitev napačnega krajevnega patriotizma, za preprečevanje narodnega soviniizma itd. Z državne stališča je Ljudska fronta Jugoslavije čvrst stebelj in močan politični činitelj, na katerega se more naša država v vsakem pogledu nasloniti. Ona bo brez dvoma pospešila izgraditev in obnovo naše domovine na vseh področjih, saj obsega milijone najboljših in najpošrtvovalnejših sinov jugoslovanskih narodov, vključenih v njene množične organizacije, in tudi našo jugoslovansko armado, kar po meni nezlomljivo silo, ki bo svojih rok ne dajo več.

naselbine Solina, nato vzhodno od Przemysla, zapadno od Rave Ruske, do reke Solokia, nato po reki Solokia in reki Zapadni Bug proti Nemirowu-Jalowki, tako da ostane na poljski strani del ozemlja Bialowieške gozda, ki je omejen v prvem členu, ter nato do stične točke meja Litvanske sovjetske socialistične republike, Poljske republike in Vzhodne Prusije, tako da ostane Grodno na strani ZSSR. Razmejitev meja, določenih v tem členu, bo na mestu izvedla mešana sovjetsko-poljska komisija, katere sedež bo v Varšavi in ki bo prišla s svojim delom najkasneje 15 dni po izmenjavi ratifikacijskih listin.

Čl. 3: Do končne odločitve teritorialnih vprašanj v mirovni ureditvi bo del sovjetsko-poljske meje v bližini Baltijskega morja potekal v skladu z določitvami berlinske konferenčne po črti, ki vodi do točke na vzhodni obali Gdanskega zaliva, označene na priloženi karti, proti vzhodu, severno od Braunsberga - Goldapa, do točke, kjer se ta črta stiča z mejo črto, opisano v drugem členu prijateljstvo pogodbe.

Čl. 4: Prijateljstvo pogodba mora biti ratificirana, kar naj se zgodi čim hitreje. Pogodba stoji v veljavo ob izmenjavi ratifikacijskih listin, ki se bo izvršila v Varšavi.

Sporazum o povračilu vojne škode

Sporazum med vlado Zveze sovjetskih socialističnih republik in začasno vlado narodne enotnosti Poljske republike o povračilu za škodo, ki jo je povzročila nemška zasedba, se glasi:

»Vlada Zveze sovjetskih socialističnih republik in začasna poljska vlada narodne enotnosti smatrata, da sta napad nemških čet na ozemlje Sovjetske zveze in Poljske in začasna zasedba Poljske in znatnega dela ozemlja Sovjetske zveze po nemških četah povzročila grozno škodo Sovjetski zvezi in Poljski republiki, uničenje mnogih mest, industrijskih podjetij, železnic in celih panog narodnega gospodarstva, in da bo odstranitev posledic tega zahtevala dolgotrajnega in silnega napora sovjetskega in poljskega ljudstva. V želji, da bi nudile druga drugi vsako pomoč v izvrševanju nalog, ki so zvezane z odstranitvijo zgornjih omenjenih težkih posledic zasedbe, sta se sporazumeli o naslednjem:

Čl. 1: V skladu s svojo izjavo na berlinski konferenci se sovjetska vlada odrekla na korist Poljske vsem zahtevam od nemške lastnine in drugih dobroimetij, do akcij nemških industrijskih in prometnih podjetij na vsem ozemlju Poljske, včevši oni del nemškega ozemlja, ki pripada Poljski.

Čl. 2: V zvezi z določitvami berlinske konferenčne o postopku pri zaodstavljanju poljskih zahtev po reparacijah pristaja sovjetska vlada na to, da prepusti Poljski od svojega dela reparacij, ki morajo biti izročene Sovjetski zvezi:

a) 15% vseh dobav na račun reparacij iz sovjetskega zasedbenega ozemlja Nemčije, ki bodo izvršene v dobi po berlinski konferenci;

b) 15% ope porabne in popolne industrijske opreme, ki jo bo po določilih berlinske konferenčne prejela Sovjetska zveza iz zapadnih zasedbenih področij Nemčije. Izročitev te opreme Poljski pa se bo izvršila v zameno za druge dobrine iz Poljske;

c) 15% ope porabne in popolne industrijske opreme, ki jo bo dobila Sovjetska zveza iz zapadnih področij brez kakršnega koli plačila ali

nadomestila. S svoje strani se poljska vlada obvezuje, da bo, začeni z letom 1946, izročala Sovjetski zvezi v vsem času trajanja zasedbe Nemčije letno premož po posebno določeni ceni. Prvo leto dobav bo izročila 3 milijonov ton, v naslednjih 4 letih 13 milijonov ton vsako leto in v naslednjih letih 12 milijonov ton vsako leto.

Čl. 3: Prijateljstvo sporazum stoji v veljavo takoj po podpisu. Prijateljstvo sporazum je bil sklenjen v Moskvi 16. avgusta 1945 v dveh izvodih, v ruskem in poljskem jeziku, pri čemer sta obe besedili enako veljavni. Podpisala: za vlado Zveze sovjetskih socialističnih republik Molotov, za začasno poljsko vlado narodne enotnosti Osuhka-Morawski.

Protokol k sporazumu

Protokol k sporazumu med vlado Zveze sovjetskih socialističnih republik in začasno poljsko vlado narodne enotnosti o povračilu za škodo, ki jo je povzročila nemška zasedba, se glasi:

»Ob podpisu sporazuma med vlado Zveze sovjetskih socialističnih republik in začasno poljsko vlado narodne enotnosti o povračilu za škodo, ki jo je povzročila nemška zasedba, sta se podpisnici sporazuma li o slednjem:

Za natančno določitev vrste, pogovora in načina dobav reparacij, ki pripadajo Poljski v skladu s drugim členom, odstavek a), b) in c), imenovane pogodbe, bo sestavljena mešana sovjetsko-poljska komisija, ki bo sestojala iz 6 članov, treh z vsake strani. Komisiji bodo izmenoma predsedovali predstavniki obeh strank, po medsebojnem sporazumu.

Petaim pomiloščen

Pariz, 17. avg. Po poročilu francoske tiskovne agencije je general De Gaulle izpovedal mnenje, da obsebo masele Petainu v doznatno ječe.

Poročilo, ki ga je danes izdalo pravosodno ministrstvo, pravi: »Najvišje sodišče je obsodilo Philippea Petaina na smrt z izgubo državljanjskih pravic in zaplenbo premoženja. Obenem je najvišje sodišče predlagalo, da se zaradi vrste storitosti obsojenca izreče smrtna kazen ne izvrši. Z odklonom z dne 17. avgusta 1945 je predsednik začasne vlade general de Gaulle izpovedal mnenje, da obsebo masele Petainu, v kazen do smrtne ječe.«

Sestanek z Japonci

šele prihodni teden

Maniila, 17. avg. Verjetno je, da bo predhodna konferenca z Japonci najbrže šele v začetku prihodnjega tedna. Ta časovni odlog bo Američanom dal možnost, da bodo izpopolnili načrte za zasedbo Japonske. Letalski promet med Filipini in osrednjo Pacifikom je ukinjen, razen za najvišje častnike, mnoge generale, admiralke in vladne uradnike, ki so doloženi za važna mesta na Japonskem. Vse kaže, da bodo prve čete poslone na Japonsko, ko bodo prej urejene predhodne podrobnosti.

Seja komisije

Združenih narodov

London, 16. avg. Nocoj je bilo izdano naslednje sporočilo: »Vršla se je prva seja izvršnega odbora pripravljane komisije Združenih narodov in sicer v Westminsteru (London). Noel Baker je bil začasni predsednik. Imel je otvoritveni nagovor, na katerega je odgovoril Wellington Ku, kitajski veleposlanik v Londonu. Odbor je izvolil Gladwina Jebba, člana britanskega zunanjega ministrstva, za tajnika izvršnega odbora.«

Francosko zasedbeno

področje v Nemčiji

London, 17. avg. Agencija Reuters prinaša nastopno izjavo vlad Velike Britanije, Združenih držav in začasne vlade Francoske republike: »V zvezi s sporočilom o zaveznikih zasedbenih področjih v Nemčiji sta vlad Velike Britanije in Združenih držav obvestili začasno vlado Francoske republike, da bosta v kasnejši dobi zavezniki zasedbe Nemčije pripravile pregledati z začasno vlado Francoske republike določitev meja zasedbenih potrajnih nasproti francoskemu področju, vpoštevajo pri tem takratne prevladujoče razmere zasedbe in potrebe zasedbenih sil.«

Odstop ameriškega

zunanjega podtajnika

Washington, 17. avg. Predsednik Truman je naznanil odstop zunanjega predtajnika Josepha C. Grewa in imenovanje Deana A. Achesona na njegovo mesto.

Mladinci in mladinke! Posvetite svoje moči preskrbi revežev in vojnih sirot.

Začasna narodna skupščina

Prihodnja plenarna seja bo 20. avgusta — Delo v skupščinskih odborih

Beograd, 17. avg. Prihodnja seja začasne narodne skupščine demokratične federativne Jugoslavije je sklicana za 20. avgust ob 5. popoldne. Na dnevnem redu je: Določitev dnevnega reda.

V glavni razpravi o zakonskem predlogu o volitvah narodnih poslancev v ustavodajno skupščino so govorili Ilija Stojanović v imenu demokratične skupine Milana Gro-la, Triša Kaclerović, Tripko Zubč, Panta Marišić, Sime Balen, dr. Hinko Krizman in predsednik odbora Moša Pijade. V diskusiji o posameznostih so bile sprejete gotove spremembe; potem ko so vsi člani pretresli predložen zakon, so prešli na glasovanje. Z 42 glasovi »za« in z dvema »proti« je bil sprejet predlog zakona o volitvah narodnih poslancev v ustavodajno skupščino.

Zakonodajni odbor začasne narodne skupščine je prejel predlog zakona o državljanstvu, o ukinitvi obstoječih rudarskih koncesij in o podpravljenju celokupnega rudnega blaga na področju demokratične federativne Jugoslavije. V načelni razpravi o prvem zakonskem predlogu je govoril samo dr. Maks Soudel, ki je poudaril, da je predlog zakona o državljanstvu sodoben. Predlog je bil z neznatnimi spremembami sprejet soglasno.

V razpravi o predlogu zakona o ukinitvi obstoječih rudarskih koncesij in o podpravljenju celokupnega rudnega blaga so govorili Vujo Kosovac, Vlada Simić, Petar Pirzo in Tripko Žugčić, nakar je bil predlog soglasno sprejet.

Sklepi o osnovnih, srednjih in visokih šolah

Beograd, 17. avg. »Borba« poroča, da je v času zasedanja Prosvetnega sveta Jugoslavije delala vzporedno prosvetna komisija, ki je na podlagi poročil in razprav v plenarni izdala predloge za bodočo prosvetno delavnost. Tako je bil sprejet sklep, da se bodo v naši državi odprli samo državni otroški vrtci. Osnovanje otroških vrtcev je obvezno v vseh mestih, industrijskih

središčih, krajih in vaseh, kjer so za to podani pogoji. Prosvetne oblasti federalnih enot morajo organizirati sezonske otroške vrtce. Federalna ministrstva za prosveto bodo prišla do kadrov otroških vrtaric na ta način, da bodo za dovršene učence učiteljske odprla enoletne ali dvoletne šole za otroške vrtarice. Za sedaj se bodo usposabljal kandidatinje z dovršenim učiteljskim tečajem za učiteljske pripravnice v trimesečnih tečajih.

Po poročilu in razpravi o osnovnih šolah je bil sprejet sklep, da traja osnovno šolanje 7 let, obvezno za dečke in dekleta. Za vse narodnostne manjšine v Jugoslaviji se osnujejo manjšinske šole ali manjšinski oddelki kot sestavni del krajevne šole.

Na podlagi večine predlogov je bil sprejet sklep, da odpira učiteljska ministrstvo za prosveto federalne enote ali prosvetna oblast avtonomne pokrajine. Pouk v učiteljski šoli se vrši v jeziku federalne enote, medtem ko se za narodnostne manjšine odprejo po potrebi učiteljska s poukom v jeziku te manjšine. Stavljen je bil predlog, da ministrstva za prosveto federalnih enot ustanovijo tečaje za učitelje osnovnih šol.

Poleg sklepov o učnem načrtu v srednjih šolah se je prosvetna komisija zdelala v tem, da obdržijo pristojnost nad univerzami in visokimi šolami še naprej federalne enote. Učni načrt in program za univerze in visoke šole bo treba globoko in vsebinsko izpremeniti, da se za vso novo Jugoslavijo zavaruje enotnost v tem načrtu in programu, kakor tudi potrebna stalnost v pouku za poedina šolska leta in za posamezne fakultete visoke šole. Mladinci na univerzah in visokih šolah je treba v polni meri zavarovati svobodni politični razvoj. Sklepi prosvetne komisije, zaključuje »Borba«, nimajo značaja direktiv, temveč samo prikazujejo možnosti in potrebe rešitve določenih neodločitljivih in važnih prosvetnih vprašanj.

Boji v Mandžuriji

Sovjetski rok za prekinitev vojnih operacij opolnoči 20. avgusta

Moskva, 17. avg. Moskovski radio je poročal, da je vrhovni poveljnik sovjetskih čet na Daljnem vzhodu maršal Vasiljevski poslal poveljniku japonske šantunske armade naslednji radiogram:

Glavni stan japonske šantunske armade je po radiu predlagal glavniemu stanu sovjetskih čet na Daljnem vzhodu, naj preneha boj, ni pa omenil ničesar o kapitulaciji japonskih oboroženih sil v Mandžuriji. V istem času so japonske čete začele protiofenzivo v vzhodnih odsekih sovjetsko-japonske fronte. Zato sem poveljnik šantunske armade predlagal, naj na vseh frontah prekine operacije proti sovjetskim četam, naj odloži orožje in se preda do polnoči 20. avgusta. Ta rok mu dajem zato, da bo glavni stan šantunske armade lahko sporočil vsem svojim četam ukaz o prenehanju odpora in predaji. Čim bodo japonske čete odložile orožje, bodo sovjetske čete prekinile operacije.

Sovjetsko vojno poročilo

Moskva, 16. avg. Poročilo sovjetskega poročevalskega urada o operacijah dne 16. avgusta se glasi:

Dan 16. avgusta je na Daljnem vzhodu minila znamenjati protiofenziva japonskih čet proti postojankam sovjetskih čet. Čete prve fronte na Daljnem vzhodu so zavrnile japonske napade in zavzele mesto Vancing. V točno dneva so Japonci izvedli več brezposremljivih protinapadov proti našim četam, ki so zasedle Seising.

Čete 2. fronte na Daljnem vzhodu se v sodelovanju z rečnim ladjevjem na Amurju zavrnile sovražniške protinapade in zavzele mesto Kijanso.

Čete zabajalske fronte so v mnogih odsekih zavrnile močne japonske protinapade in so v hudih bojih zavzele mesto in veliko železniško križišče Taonan.

V drugih odsekih fronte ni bilo nobenih izprememb.

Ukaz japonskega cesarja za prekinitev sovražnosti

New York, 16. avg. Danes so v Tokiju objavili po radiu, da je cesar Hirohito ukazal, naj se preneha boj na vseh japonskih frontah. Radio je dodal, da bo preteklo morda še nekaj časa, preden bo ukaz dsegel posamezne posadke.

New York, 16. avg. Japonska radijska postaja je popoldne poslala generalu Mac Arthurju sporočilo, da sta dva člana cesarjeve rodbine izpovedila, da jutri zjutraj odpoto.

Ustavitve sovražnosti na Kitajskem

New York, 17. avg. Japonska poročevalska agencija je danes objavila, da je japonski glavni poveljnik na Kitajskem general Okamura ukazal svojim četam ustaviti ogenj.

Britanske čete v Birni prekinile ofenzivo

London, 17. avg. Agencija Reuters objavlja poročilo Doon-a Campella, svojega posebnega dopisnika pri britanskih četah v Birmaniji, da je bilo poslano zaveznikim poveljnikom v Birni uradno povelje, naj prenehajo boje. Ustavljen je ofenziva in je streljanje prekinjeno. Prav tako javljajo, da so britanske čete zelo oprezne in da nobena »višja« japonska vojaška osebnost še ni stopila v zvezo s poveljstvom zaradi predaje.

Uprava ozemelj, ki so jih zasedli Japonci

London, 17. avg. Japonska poročevalska agencija je danes objavila, da bosta dve komisiji prevzele upravo na področjih, ki so jih doslej upravljali Japonci odzroma od njih odvisna narodna kitajska vlada, ki je bil razpuščena večraj, dokler ne bo vlada generalisima Čangkajska prevzela teh ozemelj.

Ameriške čete pripravljene za nadaljnji odmor

Washington, 17. avg. General Brehon Somervell, ki poveljuje oboroženim silam Združenih držav, je smotil v Washingtonu izjavil, da morajo biti čete Združenih držav, ki bodo zasedle Japonsko, pripravljene na boj, čim se izkrajajo. Dejal je: »Pripravljeni moramo biti na kraljevni odpor fanatičnih voditeljev in vojakov.«

General Somervell pa je naznanil, da nameravajo za sedaj pustiti približno 400.000 ameriških vojakov kot zasedbeno silo v Evropi. Tako se jih bo lahko vrnilo iz Evrope v Združene države nad 2 milijona.

Novozelandski zastopnik pri podpisu japonske predaje

Wellington, 17. avg. Ministrski predsednik Peter Fraser je objavil, da je poveljnik letalskega vicemarsal Leonard Isitt odpotoval z Nove Zelandije k podpisu japonske predaje. Fraser je dodal, da bo tudi novozelandska križarka spremljala britanske ladjeve pri prihodu na Japonsko.

„Po delih jih boste spoznali“

Ob pripravah za volitve v ustavodajno skupščino

»Ko smo bili mi za vojno, za oborožen odpor proti okupatorskim tol-pam, ki so napadle Jugoslavijo, so bile reakcionarne oblasti stare Ju-goslavije za kar najhitrejšo kapitu-lacijo, s čimer so se razkrinkale kot odkrita peta kolona fašističnega na-padalca. Ko smo bili za boj kot in za aktivno borbo proti okupatorju, so bili oni za sodelovanje, za mirne odnose s njim. Ko smo bili mi za oboroženo vstajo, so bili oni za ča-kanje. Ko smo mi dosegli v oboro-ženi borbi uspehe in osvobodili velik del naše dežele, so nas oni za hrbotno napadli z orožjem, ki so ga dobili iz rok okupatorjev, in z nesramno politično kampanjo, ki naj bi po-polnoma ločila množice od njihove borbene avantgarde. In končno: ko smo bili mi prisiljeni, da pod pri-tiskom okupatorskih oboroženih sil zapustimo osvobodeno ozemlje, so oni sprejeli iz okupatorjevih rok del uprave, da bi tako olajšali okupa-torju vzdrževati nasilje nad ljud-stvom.« (Tov. Kardelj na I. kon-gresu Ljudske fronte Jugoslavije.)

Taka je bila v času osvobodilne vojne pot naše reakcije. To so bile stopnice, po katerih se je spuščala reakcija vse nižje in nižje — od la-žnega patriotizma v predvojni Ju-goslaviji do vleizdaje in do odkrite službe okupatorju v času vojne.

Vidimo torej, da ni bila to reak-cija od večerj. Niso bile skupine in ljudje, ki so krenili večerj s po-štene narodne in demokratične poti na pogubno pot protinardne in protidemokratske reakcije. Niso se šele ob okupaciji ločili od ljudskih množic, od svojega naroda in sto-pili na stran njegovih sovražnikov, sovražnikov svobode in demokracije. To je bila ista reakcija, ki je kalila že v predvojni Jugoslaviji enotnost naših narodov, ista hegemonistična reakcija — družba izdajalskih ge-neralov, dvorskih prisklednikov, pe-tokolonskih bankirjev in industrij-cev, ki se je vezala z raznimi vo-livnimi koalicijami in sporazumi (na pr. Maček-Cvetković) in si tako de-lila ter utrjevala oblast nad jugoslo-vanskimi narodi in nad delovnimi množicami mest in vasi.

»Vsa protidemokratska reakcija stare Jugoslavije je bila mnenja, da je sodelovanje z okupatorjem naj-boljši način, da se na nek način pre-živi okupacija,« je rekel tov. Kar-delj. Ti stari okupatorjevi prijatelji so bili: Nedić, Pavelić, Rupnik, Ljo-tić, potem Mihačević, Pečanec, Ma-ček, Natlačen itd. Vsi so bili že pred vojno na en ali drug način in več ali manj povezani z bodočim okupa-torjem. Njih korenine so bile že od vsega početka iste: vezali so jih in-teresi reakcije, ki so skupni, skupni mimo vseh narodnostnih, verskih in človeških obzirov. Ta tesna poveza-nost reakcije se je končno jasno iz-pricala, ko se je v odločilnih dneh na življenje in smrt zarotila proti naši borbi, proti Jugoslaviji, proti demokraciji.

Ti stari prijatelji fašizma, okupa-torja in najhujše reakcije so bili nadalje tisti voditelji predvojni Jugoslavije, ki so pogubili ob okupa-ciji v tujino. Z malimi izjemami so vsi v tujini kovali zarote proti našim narodom in nadaljevali svojo reakcionarno politiko: zvezati se s komur koli, tudi s samim hudičem, kadar je treba razorožiti in potla-čiti uporne množice.

V letih osvobodilne vojne je bil odnos do okupatorja preizkusni ka-men za vsakega posameznika — za delavca in tovarnarja, za dminarja in posestnika, za uradnika in mi-nistra, za kralja kakor za zadnjega državljanca, za kaplana in škofa. Odnos do okupatorja je bil in je še merilo za vse skupine in stranke, v svetovnem merilu za cele narode: merilo njihov narodne in družbene za-vesti ter njih človečnosti, kajti v tej težki domovinski vojni se ni mogel nihče izogniti uri, ko je moral sam odločiti: ali z okupatorjem ali proti okupatorju. Sam je stal takrat na-rod in človek na razpotju in sam je moral kreniti na eno ali drugo pot. Ali na trnjevo pot borbe ali na lagodnejšo pot sodelovanja z oku-patorjem. Ali pod zastavo in po poti svobode, demokracije in napredka, ali pa po poti domače in mednarod-ne reakcije, pod zastavo socialnega in narodnega tlačanja.

Jugoslovanski narodi — Make-donci, Črnogorci, Bosanci in Herce-govci, Srbi, Hrvati in Slovenci — smo se odločili za prvo pot, za pot, ki je čvrsta in neizbežno zmagovita, četudi čestokrat trnjeva in žrtev polna, za pot, ki združuje osvo-bodilna gibanja malih narodov z na-prednimi, svobodoljubnimi tokovi v svet. To je za pot, ki vodi k resnični svobodi malih narodov (tov. Kardelj na I. kongresu OF Slovenije, k resnični demokraciji, napredku in miru. Za to pot se je odločil v veliki večini naš delovni človek — kmet, delavec, nameščenec, intelektualac — nikakor pa ni slučaj, da se za to pot po večini ni- so odločili tisti sloji, ki ne sodele-jejo ustvarjalno v delovnem proce-su, v proizvodnji. Saj so to pretež- no ljudje, ki so uživali v predvojni reakcionarni Jugoslaviji predpravi-ce, ljudje, ki jih je napravilo zgolj uživanje (ne ustvarjanje) zemelj-

skih dobrin neobčutljive za bolečine in želje delovnih ljudi. To so ljudje, ki se boje sprememb, ki se boje ljudskih množic in demokracije. Ti ljudje so poskušali obiti kamen pre-izkušnje, to je vprašanje okupacije, in so poskušali prenesti težnjo boja drugam, svoj narod razklati in raz-dvojiti na vprašanje vere, na vpra-šanje boja proti komunizmu, na vprašanje zavezništva (n. pr. z An-glijo ali proti njim), na vprašanje pokrajinske pripadnosti (n. pr. Sta-jerji, Kranjci itd.) ali v državnem obsegu na vprašanje narodnostnih razlik v državi. Ti ljudje se za boj proti okupatorjem niso odločili, od-ločili so se za sodelovanje z njimi, za sodelovanje do same vleizdaje — kakor to dokazujejo sodne razprave proti Kreditnemu zavodu, Zadrugi gospodarski banki, Zadrugi zvezi, Jugobruni, tiskarskim koncernom itd.

Okupator je izgnan, z njim je do-živela grozovit udarec vsa domača in tudi mednarodna reakcija, katere najmočnejša opora so bili fašistični režimi v Italiji, v Nemčiji in v za-seдениh deželah. Komaj pa se je pre-budila po težkem udarcu ta reak-cija iz nezvesti, je že pričela zbi-rati svoje oslabiljene in razkrojene kosti in jih pošiljati v boj proti pri-dobitvam osvobodilnega boja, pred-vsem proti federativni ureditvi na-še države in proti ljudski demokra-ciji.

Federativna ureditev Jugoslavije je izraz enakopravnosti jugoslovan-skih narodov, njih resničnega brat-stva in enotnosti, je temelj obram-bne in notranje moči naše države. Prav zato se sovražniki nove Ju-goslavije srdito zaganjajo v to našo pridobitev. Zadnji poskus Petra Ka-radordjevića ni nič drugega kot na-pad na enakopravnost, bratstvo in enotnost naših narodov, napad na federativno ureditev, ki ne dopušta hegemonije samoderžev. Petrova iz-java je tudi napad na našo drugo pridobitev, na demokratične pravice, ki so nam jih oblastniki stare Jugoslavije kratili 22 let. Peter je nameraval s svojo izjavo alarmirati reakcijo po svetu in doma in jo mobilizirati proti nevarnosti, ki jo predstavlja zanjo urejena in močna Jugoslavija.

Tako vidimo, da so naše pridobitve danes tisti preizkusni kamen, ob katerega se spotakne vsak re-akcionar. Tak preizkusni kamen je nadalje danes delo pri obnovi, pri dvigu in zboljšanju proizvodnje, pro-meta, uprave itd. Vendar ni važno, kaj kdo načelno misli o teh stvareh, važno je le, koliko kdo stvarno vsak dan prispeva k utrjevanju pridobi-tev našega boja ali nasprotno, ko-liko s svojim ravnanjem skupni stvari škoduje. Kako blizu ali daleč je kdo novi Jugoslaviji, spoznaš po njegovem odnosu do vojske, po nje-govem ravnanju ob volitvah, po nje-govi udeležbi pri sestavljanju volivnih spisov, po udeležbi na sestankih, po tem, kako kdo podpira delo ljud-skih oblasti in če aktivno sodeluje v odborih Osvobodilne fronte. Za-vednost vsakega državljanca ne ce-nimo po besedah, temveč po nje-govem delu v tovarni, po njegovi to-čnosti ali površnosti, po njegovi državljanjski discipliniranosti. Slab državljan je, kdor ima sam dve ali tri sobe, medtem ko njegov sodržavljan spi na deskah. Reakcionar je, kdor ima skrito vrečo sladkorja, ko do-jenčki hiraajo, kdor ima na pretek obleke in perila, ko je tržaška mla-dina na gola. Reakcionar se spotakne ob vsakem kamnu, dokler ne tebe na licem ob trda tla resničnosti. Reak-cionarjem namreč »že sama misel na to, da so za vedno izgubili svoje po-ložaje, naganja paničen strah v kosti in živalsko besnost proti sedanjemu stanju v Jugoslaviji« (tov. Tito).

»Do večerj so ti ljudje in so te iste mednarodne klikke sodelovale z okupatorjem ali pa podprale nje-gove pomagace. Nato so netili držav-ljansko vojno, danes pa se pojav-ljajo v novih oblikah kot politiki, kot ogroženi kritiki ljudske ob-lasti, ki o njej trdijo, da je premalo demokratična, a to trde zato, ker se boje njene resnične globoke demo-kratskeosti. Oni dalje tudi škodujejo v gospodarstvu kot saboterji, spe-kulanti in črnoborzi, da za sabo vlečejo vse ono, kar je obteženo s sodelovanjem z okupatorjem, vse ono, kar se boji demokracije, kar se boji volje ljudskih množic. Njim čes-to pomagajo ljudje, ki ne morejo razumeti sprememb, ki se je izv-ršila v Jugoslaviji.« (Tov. Kardelj na I. kongresu Ljudske fronte Ju-goslavije.)

»Po njihovih delih jih boste spo-znali.« Po njihovih delih spoznavamo ljudi in jih sodimo, ocenjujemo iskrenost njih besed, vrednost njih naporov in njih pripravljenost, da postanejo kar najbolj koristni in ustvarjalni sodelavci pri urejanju in izgrajevanju nove Jugoslavije. Po njihovih delih pa sodimo tudi ljudi, ki so tako težko obteženi z reakcionarno navlako stare Ju-

goslavije, da se ne morejo biti dobri državljani nove, ljudske in demokratične države, sodimo tudi ljudi, ki so tako globoko reakcio-narni, da se ne bodo nikoli mogli znanji z ljudskim in resnično demo-kratskim načinom upravljanja drž-ave ter bodo šli zato trmasto na-vzdol po poti reakcije. Ti ljudje ho-čejo danes odvrniti sodržavljanje od sodelovanja pri ljudski oblasti in prikazujujo to oblast kot nesposob-no, nestalno in tako dalje. Ti ljudje bodo poskušali škodovati državi, kjer koli bodo mogli, z besedo in de-janjem: pri delu, na sestankih, pri vo-litvah, na ulici, na trgu in doma. Poskušali bodo zbrati svoje sile, se vrniti v odbore in se nasloniti ter iskati podpore doma in v tujini pri ljudeh in ustanovah, ki sovražijo demokracijo, svobodo in mir svobodoljubnih narodov.

Sirokogrudnost in človečnost na-ših oblasti in našega ljudstva sta marsikomu opustila njegove grehe za časa predvojni Jugoslavije in za časa okupacije ter tudi danes še ne nastopata z vso ostrino proti raz-ličnim zaviralcem dela, kritikantom, nergačem, klevetnikom in podobnim škodljivcem in razdiralcem. Mnogi, ki bi zaslužili težko zaporno kazen, prisilno delo, odvzem državljan-skih časti in zaplembo premoženja, se sprehajajo svobodno, govorijo in de-lajo. Naša oblast in ljudstvo jim dajejo vso priliko in možnost, da spoznajo svoje napake, da krenejo na drugo pot, da se izkažejo pri de-lu. Vendar pa mora biti zanje ena omejitev, namreč ta, da ne bodo mogli sodelovati pri volitvah v usta-vodajno skupščino. Te volitve bodo velik dogodek v naši zgodovini, saj

General Eisenhower v Moskvi

Izjave sovjetskimi in tujim novinarjem

Moskva, 16. avg. V torek sta se armadni general Dwight Eisenhower, ki se mudi v Moskvi, in maršal So-vjetske zveze Žukov odpravila v okraj Mitišči v moskovskem okrožju, kjer sta si ogledala kolhoz »Pamjat Ljič-č« ter državno gospodarstvo in istem okraju. Spremljali so ju generalni poročnik Slavin, generalni poročnik Lucius Clay, brigadni general Thomas Davis, ki je prišel z generalom Eisenhowerom, Eisenhowerov sin po-ročnik John Eisenhower in načelnik ameriške vojaške misije v ZSSR generalni major John Deane. Seznani-li so se s splošno organizacijo kmetij-stva v kolhozu, ogledali so si hleve, pašnike, sadovnjak, rastlinjake in de-čje zavetišče kolhoza. Na državnem gospodarstvu so si ogledali žrebtarno plemenskih konj in mlekarno.

Popoldne je armadni general Eisen-hower s spremstvom obiskal Kremelj. Gostje so se sprehodili na obširnem vojaškem vežbališču kremelske pala-če, si ogledali starodavne topove in zvonove ter zbirke v orožarni.

Dne 14. avgusta, zvečer je priredil ameriški veleposlanik v ZSSR Har-riman skupaj z načelnikom ameriške vojaške misije v ZSSR generalnim majorjem Johnom Deane-om sprejem na čast generalu Dwightu Eisen-howeru. Sprejemu so prisostvovali ge-neral Eisenhower, ministri predsed-nik kitajske republike Soong, zastop-nik Združenih držav pri zavezniški reparacijski komisiji Pouley, generalni poročnik Lucius Clay, brigadni ge-neral Thomas Davis, poročnik John Archibald Kerr, načelnik britanske vojaške misije generalni poročnik Gammel, francoski veleposlanik ge-neral Catroux in drugi. Izmed sovjets-kih predstavnikov so bili prisotni: maršal Žukov, Višinski, maršal Bud-jeni, armadni general Antonov, načelnik politbiroja maršal Jakovlev, le-talski maršal Astahov, maršal oklop-niških čet Fedorenko, maršal inžen-jerskih čet Vorobjev, maršal signal-nih čet Peresipkin, generalni polkov-nik Bolikov, generalni polkovnik Ni-kitin, generalni polkovnik Kuznecov, admiral Galler, generalni poročnik Slavin in drugi.

Moskva, 16. avg. Dne 14. avgusta se je general Eisenhower, ki je na obisku v Moskvi, udeležil konfe-rence s predstavniki sovjetskih in tujih listov.

V odgovoru na vprašanje, kaj mi-sli o bodočnosti sovjetsko-ameriških odnosov po vojni, je Eisenhower de-jal, da je to zelo veliki problem, ven-dar pa ne uvidi, kaj bi moglo ovirati njihov nadaljnji razvoj. »Mi želimo biti prijatelji,« je dejal, »mi mora-mo razumeti drug drugega.«

Na vprašanje o delavnosti nadzor-stvanega sveta za zasedbo v Nemčiji je Eisenhower odgovoril, da je do-sežen dober uspeh in da je popolno-ma zadovoljen. Pripomnil je, da so drugi člani sveta maršal Žukov, maršal Montgomery in general Ko-nig njegovi dobri prijatelji; zad-nja dva in on so v tesnih odnosih z Žukovom. »V okviru nadzorstve-nega sveta,« je izjavil Eisenhower, »gradiimo aparat, ki nam omogoča, da zremo, kaj se dogaja v Nemčiji in kaj moramo storiti za izvajanje politike, ki so nam jo odkazale naše vlade.«

bo od njih izida odvisna nadaljnja pot Jugoslavije, odvisna ureditev naše države, bodočnost nas vseh, odvisno uresničevanje velikih misli in načrtov, za katere so umirali naši ljudje po bojiščih, po zaporih in ta-boriščih, za katere so trpeli v oku-piranih in osvobodjenih krajih vse Jugoslavije. Prav zato moramo so-delovati pri pripravah za te volitve prav vsi aktivisti in pristajši Osvobodilne fronte Slovenije, ki je vklju-čena v Ljudsko fronto Jugoslavije. Prav zato moramo posvečati vso po-zornost volitvam že pri sestavljanju volivnih spisov, v katere ne sme priti nihče, ki se je pregrešil proti osvobodilnemu boju, ki je služil oku-patorju, ki je danes v službi reakcije! Takšen človek ne sme priti na spi-sek volivcev, pa četudi sedi danes v kakšnem odboru! Če pa pride na seznam, moramo poskrbeti, da bo iz-seznama izbrisan. Ni dovolj, da skr-be za to le volivne komisije in od-bori, pri tem moramo pomagati prav vsi zavedni državljani, vsi pristajši Osvobodilne fronte. Obenem pa mo-ramo skrbeti, da bo vpisan v seznam vsak pošten in dober državljan, vsa-ka naša žena, vsak mladinec. S tem si bomo zagotovili, da bo prišla ob volitvah do izraza resnična volja de-mokratičnih ljudskih množic, s tem si bomo zagotovili, da bo šla naša država še naprej odločno po poti iz-jazanja zakonov, ki jamčijo skora-jšnje veliko zboljšanje socialnega stanja najširših ljudskih množic, po poti demokracije, enakopravnosti in miru.

C. Z.

Aktivisti in aktivistke Osvobodi-lne fronte! Izkušnje iz narodno-osvobodilne borbe uporabimo v so-cialnem skrbstvu. Sredstva od zgoraj so danes lahko zelo skrom-na, zato se zanašajmo na lastne sile.

Generala Eisenhowera so nato vprašali, kakšno taktiko vodijo na ameriškem zasedbenem področju nemški industriji in finančniki, in so se v prvi vrsti zanimali, če sku-sajo načuvati Združene države pro-ti Sovjetski zvezi.

Odgovoril je, da se ne sme noben nemški industrijec obrniti na kato-regakoli zavezniškega poveljnika, in je prepričan, da ne bi imel noben nemški industrijec poguma priti k njemu in mu reči kaj slabega o maršalu Žukovu. General je dodal: »Mi smo jim odvzeli del njihove opreme, v prvi vrsti tovarne in G. Farben-industrije, kjer danes stoji naš glavni stan. Ne verjamem, da bi mogli Nemci razviti svojo indus-trijo.«

Na vprašanje, če ima kakšna po-čelja o Hitlerju in Rosenbergu, je odgovoril, da se o njih nič ne ve. »Govorilo se je, da se Rosenberg na-haja v naših rokah, toda meni ni o-tem nič znanega.«

Na vprašanje, kakšno je njegovo mnenje o sovjetski vojni operi in o naporih sovjetskih delavcev, inžen-jerjev in onih, ki izdelujejo načrte, je general Eisenhower odgovoril, da se njegova vednost v zvezi s temi vprašanji v glavnem naslanja na razgovore, ki jih je imel z marša-lom Žukovom. Izrazil je svoje ob-čudovanje maršala Žukova kot stra-tega, zlasti pa svoje navdušenje za-radi njegove spretnosti v uporabi topništva. »Vojni napor vseh sovjets-kih delavcev in inženjerjev je eden izmed čudežev minule vojne. Mislim, da je v resnici čudež, ker so bili sovjetski delavci, inženjerji in upra-vitelji tovarn zmogni prenesti indus-trijo na vzhod, medtem ko so se bili na fronti težki boji. Bil sem zelo vesel, ko sem mogel vstopiti v eno izmed sovjetskih tovarn. Ko bo napisana zgodovina sedanje vojne, se bo slavil kot eden največjih ju-nakov te vojne sovjetski delavec.«

Na vprašanje, kakšno je njegovo mnenje o delavnosti političnih strank v Nemčiji, je general Eisenhower od-vrnil: »Mi nismo zasedli nobene prave politične stranke. V vsakem majhnem mestu skušamo dati pre-bivalstvu možnost, da se organizira in da samo upravlja svoje krajevno življenje. Jaz ne bom preprečil de-lovanje nobeni politični stranki, če se izkaže, da je liberalna in proti-nacistična.« O gospodarskih pogojih v Nemčiji je general Eisenhower de-jal, da prevladuje v vsej deželi in-dustrijska umrtelost. Proizvodnja premoga v rudnikih je zelo nizka, transportna sredstva pa so uničena. »Mi skušamo uveljaviti takšen po-ložaj, da si bodo Nemci mogli sami sebi priskrbeti življenjska sredstva, gorivo in stanovanja. Mi ne zahte-vajo od njih v tem katastrofalnem položaju žrtve. Nemci morajo sami vse napraviti, kar potrebujejo.« Na vprašanje, kakšna je usoda Kei-čla in drugih Nemcev, ki so podpisali dokument o predaji, je Eisenhower odgovoril, da se sedaj razpravlja o njihovi usodi in o tem, da se posta-nijo pred sodišče kot vojni zločinci. Ko so ga vprašali za njegovo mne-nje o sovjetskem vojak, je odgovoril, da napravijo sovjetski vojaki vtis odličnih borcev, o čemer pri-čajo njihova dejanja.

I. zlet Zveze fizikulturnih društev Slovenije v Ljubljani

17. in 18. avgusta tekme; 19. avgusta ob 11. uri sprejeto, ob 16. uri javni nastop na Stadionu.

Značilne razmere na Koroškem

Nacist v komisiji za cenitev škode slovenskih izseljencev

Celovec, 14. avgusta.

Te dni so na pobudo slovenskega zastopnika v koroški deželni vladi, dr. Tišlerja, začele poslovati tri ko-misije za cenitev škode, ki so jo ut-rpeli slovenski izseljenci na Koroškem. Poleg zastopnika izseljencev in lo-kalnih organov je deželna vlada do-delila vsaki komisiji po enega pravi-nika in strokovnega izvedenca. Tako je v komisiji, ki posluje v velikov-škem okraju, imenovala kot strokov-njaka ing. agr. Maierhoferja, posest-nika v št. Petru na Vašinjah.

Inž. Maierhofer je bil vse svoje življenje vnet nasprotnik koroških Slovencev in je kot bivši »landbun-dovec« z vsemi silami podpiral po-nemčevalna prizadevanja proslulega Maier-Kalbitscha, ki je med prvimi na slovenski listi vojnih zločincev ter se je takoj po priključitvi leta 1938. znašel v hitlerjevskih vrstah kot vplivna osebnost in se udeleževal na-cističnih posvetov, ko so kovali na-rte za sistematično iztrebljenje slo-venskega naroda na Koroškem. Kot

tak je inž. Maierhofer soodgovoren za izselitev slovenskih družin svoje občine in bližnje okolice, pa to še ni vse: Po odhodu krajevnega vodje Bernsdorfa je bil obenem z okrajnim kmečkim vodjem Mannerjem postav-ljen za komisarničnega vodjo krajev-ne skupine nacistične stranke v št. Petru na Vašinjah in je ta svoj pose-opravljal s fanatično vno nepo-boljšjivega nacističnega zlozema Nem-čije. Tako je še letos 20. aprila, na proslavi Hitlerjevega rojstnega dne navduševal kot glavni govornik ob-čane za brezpopojno nadaljevanje odpora proti vsakemu sovražniku nemškega nacizma in je svoj govor zaključil z besedami: »Da bo Nem-čija zmagala, to je moje globoko osebno prepričanje.« Ko ga je nekaj tednov nato, po dokončanem zlozmu nacizma, neld občan opozoril na te besede, je slovesno izjavil, da je go-voril v iskreni veri v zmago! In to 20. aprila letos!

In sedaj je inž. Maierhofer imeno-van kot strokovnjak v komisiji za cenitev škode izseljencev.

Sodeluj v vseljudskem zbiranju starega železa! S tem pospeš-ješ obnovo in blagostanje! Z zbiranjem starega železa in drugih odpadkov dvigujmo indus-trijsko produkcijo in pospešujmo ljudsko blagostanje!

500 ton sladkorja za jugoslovanske otroke

Beograd, 16. avg. (Tanjug). Iz Pra-ge poročajo o svečani izročitvi 500 ton sladkorja, ki ga je 31. julija t.l. darovala našim otrokom češkoslova-ška vlada. Svečana izročitev je bila izvršena v prisotnosti jugoslovanskega poslanika dr. Černeja, sladkor pa je bil še istega dne poslan v Ju-goslavijo. 30 vagonov sladkorja je bilo pripravljenih v tovarni sladkorja v Dobrovičah pri Mladi Boleslavi, ko se je pojavil poslanik Černeja, kate-rega so pričakovali meščani, mla-dina, občina četa in delavstvo. Izro-čitvi sladkorja so prisostvovali tudi dr. Kerbel, predstavnik ministrstva za zunanje zadeve, inž. Brandeis v imenu ministrstva za prehrano, pred-stavniki pokrajinskih oblasti in zve-ze sladkorne tovarne.

Predstavnik ministrstva za pre-hrano inž. Brandeis je poudaril v svojem govoru, da pošilja Češkoslo-vaška Jugoslaviji najlepše, kar ima, delo svojih rok in svojega prizade-vanja. Poudaril je, da so Češkoslova-ki ves čas vojne z nenavadnim ob-čudovanjem spremljali odpor ju-goslovanskega ljudstva, posebno od-por njegove mladine proti sovražniko-vm napadu. Po svojem govoru je iz-ročil jugoslovanskemu poslaniku da-riilo češkoslovaške vlade kot dokaz prijateljstva do Jugoslavije. Istočas-no je izročil pismo ministra Jana Masaryka, ki se glasi: »Gospod mi-nister! Z velikim zadovoljstvom Vam sporočam, da je pripravljeno 500 ton sladkorja, ki ga češkoslova-ška vlada poklanja jugoslovanskim otrokom. Sladkor je v Dobrovičah in bo danes poslan. Vlada čuti za-vojni napor vseh sovjetskih delavcev, da more na ta način izra-ziti občutke prijateljstva, ki je ved-no vezalo naše narode.«

Jugoslovanski minister dr. Černe-j se je zahvalil za darilo in poudaril obenem pomen tega darila, ki pri-haja iz bratske dežele. Govoril je prav tako o težki in kruti usodi jugoslo-vanskih otrok, ki so med vojno pre-našali strahovito pomanjkanje. Sla-dkor je bil za nje nekaj neznanega in nestvarnega. To darilo je najlepše prav zato, ker je v njegovem pri-pravljanju sodelovala mladina. Dr. Černe-j je prav tako poudaril važnost bratstva slovenskih narodov pod vodstvom Sovjetske zveze ter važ-nost gospodarskega in kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Nadalje je pripomnil, da je ob priliki svojega obiska pri maršalu Titu sporočil vest o darilu, nad čemer je bil maršal Jugoslavije posebno ginen. Nas poslanik se je zahvalil predstavniku vlade, vsem sodelavcem sladkorne tovarne, de-lavcem, mladini in vojakom, ki spremljajo vlak. Predstavnice žens-ke mladine so v živo pisanih naro-dnih nošah zelo prisrčno pozdravile jugoslovanskega poslanika ter mu izročile cvetje in spomeniko.

Svečanost je bila zaključena s češkoslovaško in našo himno, nato pa je poslanik stopil med delavstvo, pre-bivalstvo in mladino ter se dalj ča-se pogovarjal z njimi v prijateljskem razgovoru. Nato je vlak, okrašen z zelenjem, cvetjem, gesli, pozdravi otrokom in narodom Jugoslavije, po-sebno maršalu Titu, zapustil tovar-niš. Na veselo, ki se je zaključila z zakusko in prisrčnimi zdra-vicami, je prišlo do izreza veliko za-nimanje češkoslovaškega ljudstva za novo Jugoslavijo pod vodstvom maršala Tita.

Zberimo vse staro železo in omogočimo naši železni industriji, da bo obratovala s polno paro! Kmetje! Dobili boste dovolj novih plugov, kos, srpov in vsega, kar potrebujete, če bo dobila železna industrija dovolj starega železa! Sedelujte v zbiranju!

Kaznovani ljubljanski mesarji

Ljubljana, 17. avg.

Pred sodiščem za zločine in pre-stopke proti slovenski narodni časti se je danes zagovarjala skupina ljubljanskih mesarjev, ki so bili pod okupacijo vsem Ljubljancem do-bro znani kot črnoborzi, ki velike-ga in manjšega formata.

Po daljšem posvetovanju je pred-sednik senata razglasil sodbo, po kateri je bilo slikeno, da se po-stopanje proti obtoženemu Hudnku Francu izloči in izroči vojaškemu sodišču, glede ostalih pa je bilo raz-sodeno:

Javornik Ivan in Javornik Josip sta bila obsojena zaradi ekonomskega sodelovanja z okupatorjem vsak na 1 leto izgube narodne časti, poleg tega Ivan še na 50.000, Josip pa na 10.000 din denarne kazni, pri čemer je sodišče za Ivana upošteva-lo olajšajočo okolnost, da je res pod-piral osvobodilno fronto; Krusič Ivan je bil zaradi organiziranja pla-ve garde in ekonomskega sodelova-nja obsojen na 2 leti izgube narod-ne časti in na 50.000 din denarne kazni; Musar Josip je bil obsojen v odstopnosti, na 6 let izgube narod-ne časti in na 60.000 din denarne kazni zaradi ekonomskega sodelovanja; Osenar Janez zaradi organiziranja plave garde in zaradi črne borze na 3 leta izgube narodne časti in na 30.000 din denarne kazni; Rozman Martin in Rozman Jože sta bila ob-sojena za ekonomsko sodelovanje na 1 leto izgube narodne časti in na 20.000 d'n kazni in Skufca Alojz zaradi enakega prestopka na 1 leto izgube časti in 10.000 din. Pobe-gli organizator plave garde večjega formata Urban Miroslav je bil obso-jen na najvišjo kazen, ki jo določa zakon o sodiščih slovenske narodne časti, namreč na 10 letno izgubo na-rodne časti in na zaplembo vsega premoženja. Popolnoma oproščena sta bila Marinko Josip in Zna Ivo. Razsodba postane takoj pravomočna in proti njej ni nobene pritožbe.

Razpis volitev v Dobru-njah, Dobrovi in Šmart-nem pod Šmarno goro

Okrajna volivna komisija in Okra-jni odbor OF za Ljubljansko okolico razpisujeta volitve na področju bi-ših občin Dobrunje, Dobrova in Šmartno pod Šmarno goro za dne 19. avgusta 1945.

Odgovorno delo

Krajevni odbori, odbori mestnih četrti in civilne ter vojaške komisije za volivne spiske pristopijo te dni k izredno važnemu in pomembnemu delu: k sestavi volivnih spisov za svoja področja. Po teh spisih se bodo odlele vršile volitve v vse organe narodne oblasti od vrhovnih svetnih preko deželni do narodnih odborov in sodišč. Ti volivni spiski bodo stalni in bodo dajali veliko pravico in častno dolžnost državljanom, da sodelujejo pri celotnem javnem življenju, ti spiski bodo pa tudi postavili ob strani in izločili iz javnega življenja vsakogar, ki mu ljudstvo ne more in ne sme zaupati, da bi govoril v njegovem imenu, da bi sodeloval o njegovih usodi, vsakogar, ki je zapravljal svojo narodno last. Izreden pomen daje delu pri sestavljanju volivnih spisov tudi dejstvo, da se bodo na podlagi teh spisov izvršile te jeseni volitve v ustavodajno skupščino, ki bo sprejela našo novo ustavo, naš vrhovni zakon, ki bo potrdil in zakonil pridobitve težkega in zmagovitega narodno osvobodilnega boja.

Nove oblike našega državnega življenja, ki se iz dneva v dan jasneje kažejo, nova odgovornost vsakega posameznika do dela, nov duh in novi pogledi, ki jih srečujemo na vsakem koraku, narodno osvobodilna borba in vse izkušnje, ki smo se jih naučili v tem času, vse to nujno vpliva tudi na sestavo volivnih spisov, tudi ti spiski ne smejo ostati stari, postati morajo novi! Volivni spisek naj vsebuje seznam ljudi, ki so si volivno pravico zaslužili.

Predvsem se področje novega volivnega spiska od starega bistveno loči po tem, da ob moške volivce pritegnejo tudi žene, voljake in mladino: žene, ki so v najtežjih časih narodne zgodovine stale možu na bojišču in v zaledju junaškov ob strani in ki so velikokrat sprejele na svoja ramena naloge in odgovornosti, ki bi bile v starih časih pretežke za najmočnejše može, tiste žene, ki so te naloge in odgovornosti častno izpolnile; borce, ki so kot oborožena naroda pest udarili po razbeselem okupatorju, tiste borce, ki so nam priborili rešitev in veliko zmag; mladino, ki je velikokrat možem in ženam in borcem kazala težko, a edino odrešilo pot v boljše prihodnost. Za več kot enkrat je pomnoženo število ljudi, ki imajo in ki so si priborili pravico, da pridejo v volivne spiske, vse narod je obsežen v njih, širše demokracije si v tem pogledu ne moremo misliti.

Kakešni bi bili volivni spiski, če bi ob vseh teh ljudeh, ki so si volivno pravico zaslužili, zagledali tudi ljudi, ki so pripravljali volivno narodno nesrečo, ki nes je zadelo naša 1941. in ljudi, ki so v usodnih dneh okupacije pomagali okupatorju uničevati našo narodo? Ti bi se reklo, da svojega dela nismo zeli resno, to bi se reklo, da smo žrtve, ki so padle za naše življenje, zavrgli, to bi se reklo, da ne poznamo pridobitev, za katere smo plačali veliko ceno, da nam ni nič zanje.

Toda ni tako! Rane, ki nam jih je zadala vojna, resno celimo, pridobitve narodno osvobodilnega boja skrbno čuvamo. Poznamo svojo pot in si jo bomo zavarovali, da bomo lažje in varneje hodili po nji. Zato pa v volivnih spisih za ljudi, ki imajo svojo vest obteženo s protinacionalnimi gledi, ni prostora! Ni prostora zanje, ker si tega prostora niso zaslužili, ker so pravico do njega zapravili! Ne morejo se pritoževati! Nimamo oziroma! Saj žive lepo v miru na svojem in naj živijo, naj čim prej pokažejo in dokažejo, da so se izpremenili, da so se do temelja izpremenili. Dokler pa ne dokažejo, da so se spremenili, zanje ne sme biti mesta na volivnih spisih. Se, ko bodo s svojim vedenjem in delom pokazali, da so pripravljeni z vsem srcem in z vsemi rokami pomagati graditi novo domovino, bodo v tej domovini imeli tudi vse državljanske pravice.

Slovenija je sprejela že 115.000 izseljencev

Dan za dnem se vračajo naši rojaki iz tujine. Pribhajajo iz raznih krajev, med njimi so bolni iz izmučenosti, polni so žalostnih izkušenj in žive vere v našo novo državo.

Posebno v zadnjih dneh so transporti množični. Pogledimo si, kaj pravijo številke. Vključno do 13. t. m. je bilo repatriiranih skozi slovensko ozemlje 43 tisoč 399 Slovencev, 58.116 Jugoslovancev iz drugih federalnih edinic, skupno torej 101.515 Jugoslovancev. K temu prštejmo še 13.392 izseljencev, tako da je Slovenija sprejela do sedaj 114.907 izseljencev. Končno so se prišli vračati Jugoslavlani iz angleškega sektorja Hamburg-Hannover-Darmstadt, kjer je se okrog 70.000 naših rojakov. Od 10. do 13. t. m. je iz teh krajev prišlo 11.000 povratnikov, med njimi 3000 Slovencev.

Nehotje se vprašamo, kako je povratek v Jugoslavijo organiziran, da ob tako velikem dotoku v deloma neurejenih razmerah delo v redu poteka.

Repatriacija vodi Stab za repatriacijo v Ljubljani, ki ima dva odseka, in sicer v Mariboru in na Jesenicah. Vsak od teh odsekov ima več zbirnih baz. Mariborski odsek ima 4 baze, ki sprejemajo 5700 oseb, jeseniški odsek ima 8 baz, ki sprejemajo 9800 oseb. Ljubljanska baza lahko sprejme

3000 oseb. Te zbirne baze skrbe za vpis in razpustitev Slovencev. Jugoslavlani iz drugih federalnih edinic preskrbi z vsem potrebnim in jih odpelje naprej.

Zdravstveno stanje povratnikov je slabo. Največ je primerov onemoglosti, mnogo je tudi tuberkuloznih. Dogažajo se primeri, da izžrpani povratniki umro med potjo ali po prihodu v domovino. V zadnjih desetih dneh je bilo 7 smrtnih primerov. V Ljubljani, na Bledu in v Kamniku so posebne bolnišnice in okrevališča na Golniku. Po bazah je zaposlenih 7 zdravnikov, 15 medicincev, 10 zdravstvenih sester, 16 higieničarjev in 34 bolničark. V vsaki bazi je tudi referent za socialno skrbstvo, ki skrbi, da imajo povratniki vsaj najpotrebnejše. Ob leko, perilo in obutev dode zbirne baze od nabiranih akcij AFŽ in ZMS.

Vseh večjih kolodvorih se vrši repatriacijska služba noč in dan. Okrepčevalnice nudijo poleg rednih obedov čaj, kruh, pecivo, konzerve. Hrana repatriirancev ima dnevno 3600 kalorij, otroci in bolniki imajo pa še posebno hrano.

Vsi, ki živimo v kolikor toliko urejenih razmerah, ne pozabimo na tiste, ki se vračajo večkrat v porušene domove. Dokažimo, da se zavedamo dolžnosti pomagati drug drugemu in pomagajmo z dejanji!

Neomejena prodaja tobaka in izdelkov

Monopolistični inspektorat v Ljubljani bo z dnem 18. t. m. uvedel neomejeno prodajo vseh tobakov in izdelkov.

Naglašja se, da bo neomejena prodaja uvedena predvsem zaradi tega, da se zadostni potrebam in željam kadilcev, ne pa zato, da se ta neomejena prodaja izkoristi za preprodajo ali pa v spekulativne namene.

Nepredelane, surove tobake je v naši državi v zadostnih količinah na razpolago, zato ni treba kadilcem iz bojazni, da bo izdelkov zmanjkalo, kupovati na zalogo.

Ob tej priliki objavljamo cenik tobakovnih izdelkov kakor sledi:

Cigarete:	
Neretva	650 dn za 1000 kom.
Morava	600 " " 1000 "

Zeta	500 " " 1000 "
Ibar	450 " " 1000 "
Drava	350 " " 1000 "

Rezani tobak:	
Zetski	350 dn za 1 kg
Savski	250 " " 1 " "
Za pipo I. vrste	300 " " 1 " "
Za pipo II. vrste	150 " " 1 " "

Cigare:	
Portoriko	150 dn za 100 kom.
Kratke domače	100 " " 100 "

Tobak za zveženje:

Klobase	150 dn za 1 kg
---------	----------------

Oigareti papir:

knjižica po 80 listov	4.50 din
-----------------------	----------

Pravico do nakupa cigaretnega papirja ima kupec, ki istočasno nabavi 3 zavojčke rezanega tobaka, t. j. 60 gr. (Iz pismone Monopolističnega inspektorata št. 309 od 17. VIII. 1945.)

Tekmujmo v zbiranju starega železa

Navodila za tekmovalno zbiranje

1. Zavedajoč se izredne važnosti zbiranja starih kovin in raznih drugih odpadkov za poživitev naše industrije, gospodarstva in ljudske blaginje, so Izvršni odbor OF ter Glavni odbori ESZDN, ZMS in AFŽ v skupnem proglasu pozvali vse množice organizacij po okrožjih, okrajih in posameznih krajih, da v spoznanju s pooblaščenimi zastopniki NOO čimprej izdelajo enotni načrt za organizacijo občega, vseljskega tekmovalnega v zbiranju starega železa, ki se bo vršilo od nedelje 19. do vključno nedelje 26. avgusta.

2. Zbiranje vseh odpadkov: Ta tekmovalna akcija je posvečena predvsem zbiranju starega železa. Vendar se naj, v zvezi s krajevnimi priilikami in podrobnimi lokalnimi okoliščinami, predvidi istočasno zbiranje tudi vseh drugih kovin in raznih, za industrijo neobhodno potrebnih odpadkov kot n. pr. aluminij, medenina, baker, cink, steklo, kosti, rogovi, parklji, stari papir, krpe vseh vrst, razna guma itd.

3. Zbirališča: Zbirališča naj bodo odredjena blizu žel. postaj odn. glavnih cest. Vsaka tekmovalna skupina (organizacija, podjetje, ustanova itd.) naj ima na zbirališču svoj prostor, označen s svojo parolo. Samo zbiralo delo naj bo organizirano tako, da bodo samoiniciativni, iznajdljivi, sposobnost in poštenost poedincev in skupin prišle v tem tekmovalstvu do polnega razmaha. Po izvršenem zbiranju naj skupna komisija izvrši ocenitev količine.

4. Transportiranje: Iz vseh zbirališč, kjer ne bodo zbrane vsaj 4 tone starega železa, bodo člani množičnih organizacij po izvršenem tekmovalnem prepeljali isto na večja, skupna zbirališča, od koder se bo daljni transport vršil po razporedu drž. podjetja za promet z odpadki. Velike in težke predmete kot n. pr. ostanke tankov, avtomobilov itd., katerih poedine skupine s lastnimi prevoznimi sredstvi ne bodo mogle same spraviti na odredjena zbirališča, naj zabeležijo in prijavijo njihovo težo nahajališču.

5. Sortiranje: Že ob samem zbiranju, zlasti na velikih skupnih zbirališčih je treba izvršiti odvajanje po kakovostnih skupinah. Odvojeno je treba zbirati posamezne vrste kovin, prav tako treba odvajati posamezne želez. predmete, ki so uporabljivi brez industrijske predelave (dele avtomobilov itd.). Staro, neuporabljivo že-

ležavo lahko izdajajo veletrgovci samo tisti, ki razpolagajo z velekapitalom. Sam urednik »New-York Tribune«, John Swinton, je v vprašanju novinarjev o svobodi tiska izjavil: »V Ameriki ne poznamo svobode tiska. Morda jo poznamo v podeželskih mestih. To veste tako dobro kot jaz. Niti eden izmed vas ne sme pošteno povedati svojega mnenja... Meni plačajo 150 dolarjev za to, da ne bi pisal svojega mnenja v listih vsakega časopisa, Vi dobite približno isti denar za isto stvar. Če bi si jaz dovolil povedati svoje iskreno mnenje v svojem časopisu, bi v 24 urah izgubil delo. Mi smo samo orodje v rokah bogatašev, ki stoje zgoraj in venci.«

Tudi George Seldes, ki je delal več kot 30 let za ameriški tisk, je zaključil svojo knjigo »Svoboda tiska« z besedami: »Imamo zelo malo liberalnih, neustrašnih časopisov, nikdar pa nismo imeli svobode tiska.«

Iz tega zaključuje razprava: »V Združenih državah je svoboda tiska, samo enaka ni za vse. Kajti mnogi Američani priznavajo, da, čim manj ima kdo kapitala, tem manjša je njegova svoboda tiska. Vsekar pa go. Cooper ni na pravi poti, če isto veli svobodo tiska z odpravo nadzorstva ali vodstva tiska. V Sovjetski zvezi je nadzorstvo in vodstvo. Toda moči se, kdor misli, da svoboda tiska izključuje vsako vodstvo in vsako nadzorstvo. To nadzorstvo in vodstvo so postavili Sovjeti poslancev delovnega ljudstva, razne javne organizacije in boljševiška partija. To vodstvo je pokazalo, da povsem ustreza svobodi tiska in koristim delovnega ljudstva. Zavoljo

Pristaši in organizacije Osvobodilne fronte morajo skrbeti, da bodo zbrisani iz volivnih spisov vsi, ki niso vredni volivne pravice!

lezo je treba ločiti v kovno in lito, steklo v čisto in barvano. Krpe pa sortirati v volnene, bombažne, svilo, juto itd. Papir in krpe je treba hraniti v suhih prostorih. Podrobna navodila bodo dajali pooblašteni strokovnjaki-zastopniki NOO.

6. Sodelovanje vseh: Vse množične organizacije naj sodelujejo po skupnem načrtu in točni razdelitvi dolžnosti. Predvsem je treba ugotoviti, kje se nahajajo večje količine starega železa in ostalih odpadkov ter odrediti, kje bo katera skupina zbirala stari material. Prav tako je treba čimprej odrediti zbirališča za posamezne kvarte, podjetja itd. O tem je treba obvestiti čimprej vse. Samo na tej osnovi bo mogoče sistematično pobirati in zbrati vse, za industrijo potrebne odpadke.

7. Mobilizacija množice: To tekmovalstvo mora biti postavljeno na najširše osnove. Vse protifašistične organizacije in vse delavske sindikalne podružnice naj na osnovi skupnega načrta dajo svojim članom po podjetjih, ustanovah in rajonih še podrobnejša navodila. Uspeh je zagotovljen v skupnem nastopu sindikalnih, ženskih, mladinskih in pionirskih organizacij po organiziranem in točno začrtanem programu.

8. Propaganda: Množične organizacije naj uporabijo vse možnosti, vsa sredstva in načine, da za to akcijo zainteresirajo in mobilizirajo čim širše množice. Zaradi tega naj vsako okrožje, okraj odn. posamezni kraj, vas, kvart, podjetje, ustanova itd. izvede to tekmovalstvo na način, ki bo z izkoristitvijo vseh stvarnih možnosti, v danih razmerah čim bolj pripomogel k največjemu rezultatu.

9. Zavedajmo se, da bo reakcija poizkušala s kritiko, podcenjevanjem in mogoče tudi z drugimi sredstvi zavirati to široko začrtano, vseljsko kampanjo. Kot vsako drugo gospodarsko vprašanje ima tudi to vprašanje svojo politično važnost. Tudi ta akcija pomenja preizkušnjo in manifestacijo enotnosti in povezanosti ljudskih množic v njeni skupni borbi za lepšo in boljše bodočnost.

10. Poročila: Rezultate, poročila in stvarno kritiko raznih nedostatkov, ki se bodo pokazali v sami organizaciji tekmovalstva, objavljajte v glavnih dnevnih listih Slovenije, v glasilih posameznih okrožij in organizacij ter v sten-časih. Konkretni vzgledi in primeri naj služijo kot vzor in merilo ostalim.

Pospešujemo dovolj paznje dejanjem in junakom dela, ki zaslužijo, da jih vsakdo pozna in posnema! — Pokažimo, kaj zmore v službi domovine in svojega naroda vsakdo, ki ga žene resnična požrtvovalnost in ljubezen do domovine!

Zmaga! Inicijativni odbor.

Uredba o ustanovitvi Državne založbe Slovenije

Čl. 1. Za področja federalne edince Slovenije se ustanovlja Državna založba Slovenije s sedežem v Ljubljani.

Čl. 2. Delokrog Državne založbe Slovenije je: a) zalaganje državnih tiskovin, šolskih knjig in učil; b) izdajanje dokumentarnega gradiva, knjig, časopisov, brošur in drugih publikacij znanstvene, politične, kulturne in umetniške vsebine.

Čl. 3. Osnovna glavnica Državne založbe Slovenije, ki jo položi Narodna vlada Slovenije, znaša 1.000.000 din. O povečanju osnovne glavnice in o otviritvi potrebnih kreditov odloča ministar za prosveto v sporazumu s predsedstvom Narodne vlade Slovenije.

Čl. 4. Založba je oproščena plačevanja vseh državnih davščin. Zanj ne veljajo odredbe o državnem računovodstvu.

Čl. 5. S čistim dobičkom Državne založbe Slovenije razpolaga ministar za prosveto v sporazumu s predsedstvom Narodne vlade Slovenije.

Čl. 6. Državno založbo Slovenije upravlja ravnatelj, ki je podrejen ministru za prosveto. Ravnatelj zastopa Državno založbo Slovenije na zunanji in podpisuje zanj obvezne listine. Dela, ki jih bo Državna založba Slo-

Pišejo nam

Oni so tega navajeni...

Vsi tisti, ki imajo opravka na Mestnem narodno osvobodilnem odboru, oddelku za notranjo upravo, lahko opazijo nešteto proslincev pred vrati stanovanjskega urada. Dolga je vrsta ljudi, ki potrpežljivo čakajo tudi po cele ure in se ne hudujejo, ko jim po dolgem čakanju uradnik razloži, da zaenkrat še ni nič, da je velika stiska, naj še malo potrpijo. Molče, sklonjeni zapuščajo urad — nu, navajeni so potrpeti, bodo že še malo potrpegli. Prišli so iz nemške internacije, kjer so dnevno gledali smrti v obraz, morda so prišli od partizanov, kjer so prav tako gledali smrti v obraz in prenočevali nešteto noči na mrzlih, golih tleh, ali celo v blatu in snegu. Molče so prenašali vse težave takrat, saj so vedeli, da trpijo za velike cilje, za rešitev svoje domovine. Pa tudi danes so pripravljeni še trpeti, če to zahtevajo koristi delovnega ljudstva, če to zahtevajo koristi naše izmučene domovine.

Niso pa pripravljeni trpeti za koristi špekulantov, stremuhov in razkošnikov. In prav imajo. Mnogo stanovalcev srečamo danes v železniških vagonih, barakah ali celo šotorih in mnogi teh še prošnje niso vložili za boljše stanovanje. Svojih starih domov in opreme nimajo več, vse jim je oropal in uničil okupatorski bes.

Na stanovanjskem uradu pa čakajo tudi taki ljudje, ki niso bili v internaciji, ne v partizanih, ki najbrže še niso prenočevali v živinskih vagonih. Ti bi si namreč hoteli izboljšati svoje stanovanje, ker jim 3 do 4 sobe ne zadostujejo več. Živčni so, hoteli bi mir in ne prenesejo, da bi še kdo drug spal v isti sobi. Tudi jim stanovanje, v katerem so že po 6 in še več let, ne ustreza več, ker je preoddaljeno od njihove zaposlitve in tako. Ti pa niso navajeni trpeti in potrpeti kakor

oni prvi. Zato se v vrsti pririvajo in prepirajo, ker hočejo biti prvi, zelo se jim mudi domov v udobno stanovanje. Ne zapuščajo urada molče, temveč se razburjajo in celo preklinjajo, češ kakšna demokracija je to, da jim stanovanjski urad pošilja v sobe, v katere sami morda ves teden stopili niso, ljudi iz internacije. Navedel bom samo en primer, ki se je zgodil nedavno na stanovanjskem uradu.

Stanovanjski urad je bil obveščen, da ima dr. Trtnik Albert, zdravnik na Aleksandrovi cesti, stanovanje, v katerem bivajo samo tri osebe. Po predpisih zakona o stanovanjih je urad odzvel odvisne prostore, ter jih nazaj družini, ki je bila brez stanovanja. A že naslednji dan je prišel v urad g. dr. Trtnik, ves razburjen, kako je vendar to mogoče, da se njemu odvzame soba. Ko ga je uradnik skušal pomiriti in mu razložil veliko stanovanjsko stisko, saj je mnogo primerov, ko v eni sobi spi po 6 do 10 ljudi, mu je ta odgovoril: »Oni so na to navajeni in lahko potrpijo...«

Torej — kdor je navajen trpeti, naj trpi danes in včeraj in jutri in zmeraj...

Nisem nameraval te zadeve obesiti na veliki zvon, pa sem prav te dni zvedel, da je g. dr. Trtnik referent za socialno skrbstvo v uličnem odboru in da se je prav on v nekem primeru izkazal za zelo »socialnega«.

Nedavno je težko zbolel tov. Vovk, čevljar s Starega trga. Bila je pozna nočna ura in deževalo je, čevljarjeva hčerka je v skrbi za svojega očeta hitela po zdravniku. Dolgo je zvonila na stanovanju g. dr. A. Trtnika in končno se je le zasvetila luč. Odprlo se je okno in ker je deževalo in pred vrati ni bilo avtomobila, ampak le premočeno dekle, se je okno zaprlo in je luč ugasnila.

Odveč bi bilo tu govoriti o naših partizanskih zdravnikih, ki so o vsakem času in ob vsakem vremenu prehodili na desetine kilometrov z ranjenci na ramah, in o vseh zdravnikih, ki nesebično pomagajo svojemu bližnjemu. Čudim se le, da je tak človek referent za socialno skrbstvo.

Jošt.

FILMSKO PODJETJE D. F. J. Direktorja za Slovenijo

predvaja v letnem kinu v Tivoliju največji slovenski tehnik

FILMSKE NOVICE ST. 2

in ameriški velefilm o slavem Stanleyu

Raziskovalci Ekvatorja

Radi izredne dolžine filma predstavi od pol 8. ure dalje.

V Postojni vključno do 19. avgusta največji slovenski tehnik

FILMSKE NOVICE ST. 2

in znameniti sovjetski film iz domovinske vojne

Branila je domovino

V Mariboru znameniti sovjetski film

„LENIN 1918. LETA“

Predstave: v kinu »Grajski« ob 15., 17.30 in 20. uri; v kinu »Esplanade« ob 16., 18.30 in 21. uri.

KULTURNI PREGLED

»O svobodi tiska«

Kot četrti zvezek »Knjižnice svetovnih političnih vprašanj« je izdala Cankarjeva založba slovenski prevod razprave, ki jo je objavila januarja 1945 sovjetska revija »Vojna in delavski razred«. Razprava je napisana po razgovoru z g. Cooperom, direktorjem največje ameriške brozovne agencije Associated Press, ki je poglaviti informaciski vir za ves ameriški svet. Ker obravnava enega izmed današnjih najbolj živnih problemov, bomo skušali poznati osnovne misli te razprave.

G. Cooper je govoril nedavno v Chicagu na zasedanju Narodne zveze urednikov o pomenu svobode tiska. Pravilno je predlagal kot prvo stvar, da se zagotovi svoboda tiska v deželah, kjer te svobode ni. Pri tem pa je dejal, da bo po sedanjih vojni devet desetih sveta »izjemo Sovjetske zveze in Kitajske« — podpiralo načelo svobode tiska. »Rusija« je dejal, »nikoli ni poznala svobode tiska v takem smislu, v kakršnem jo poznamo mi.«

To zadnje je res, pravi brošura. Svoboda tiska v Sovjetski zvezi je grajena na precej drugačnih temeljih in načelih kot v zapadnih državah. Kdor pozna ustavo Sovjetske zveze, ve, da tako široko svobodo tiska, kot jo imajo državljani naše dežele, omogoča samo sovjetski socialistični red. Z zakonom priznati državljanom pravico za izdajanje časopisov in revij je eno — drugo pa je: ljudstvo resnično zagotoviti

možnost izkoriščanja take pravice. V večini držav Amerike in Evrope ne kratijo svobode tiska tako, da bi je ne priznali vsem državljanom. Ne. To svobodo kratijo vzroki, ki so povsem drugačne narave: široke ljudske plasti nimajo na razpolago materialnih sredstev, ki so potrebna za izdajanje časopisov in revij. Samo Sovjetski zvezi, kjer pripada vsa oblast delovnemu ljudstvu in jo izvajajo Sovjeti poslancev delovnega ljudstva, je ta formalna pravica za izdajanje časopisov in revij zagotovljena s tem, da ima delovno ljudstvo in njegove organizacije na uporabo tiskarne, zaloge papirja, javne zgradbe, telefon, brozjav in vsa druga materialna sredstva. Za vse to jamči sovjetska ustava.

Iz tega moremo tudi razlagati navaden dvig sovjetskega tiska. Leta 1913. n. pr. je izšlo v Rusiji 859 časopisov z naklado 2.700.000 izvodov, leta 1939. pa okrog 9000 časopisov z naklado 38.000.000 izvodov.

Sovjetska oblast, razlaga brošura dalje, je prva na svetu omogočila, da se je področje svobode tiska razširilo na večino ljudstva. In globoko smo prepričani, da sovjetska demokracija najbolje varuje napredno obliko svobode tiska.

Dalje razlaga sistem ameriškega tiska z »velekapitalom«. ki je trgovsko podjetje lastnika. Izdajatelj. Prenekalet ameriški poznavalec razmer pravijo, da v Združenih dr-

žavah lahko izdajajo veletrgovci samo tisti, ki razpolagajo z velekapitalom. Sam urednik »New-York Tribune«, John Swinton, je v vprašanju novinarjev o svobodi tiska izjavil: »V Ameriki ne poznamo svobode tiska. Morda jo poznamo v podeželskih mestih. To veste tako dobro kot jaz. Niti eden izmed vas ne sme pošteno povedati svojega mnenja... Meni plačajo 150 dolarjev za to, da ne bi pisal svojega mnenja v listih vsakega časopisa, Vi dobite približno isti denar za isto stvar. Če bi si jaz dovolil povedati svoje iskreno mnenje v svojem časopisu, bi v 24 urah izgubil delo. Mi smo samo orodje v rokah bogatašev, ki stoje zgoraj in venci.«

Tudi George Seldes, ki je delal več kot 30 let za ameriški tisk, je zaključil svojo knjigo »Svoboda tiska« z besedami: »Imamo zelo malo liberalnih, neustrašnih časopisov, nikdar pa nismo imeli svobode tiska.«

Iz tega zaključuje razprava: »V Združenih državah je svoboda tiska, samo enaka ni za vse. Kajti mnogi Američani priznavajo, da, čim manj ima kdo kapitala, tem manjša je njegova svoboda tiska. Vsekar pa go. Cooper ni na pravi poti, če isto veli svobodo tiska z odpravo nadzorstva ali vodstva tiska. V Sovjetski zvezi je nadzorstvo in vodstvo. Toda moči se, kdor misli, da svoboda tiska izključuje vsako vodstvo in vsako nadzorstvo. To nadzorstvo in vodstvo so postavili Sovjeti poslancev delovnega ljudstva, razne javne organizacije in boljševiška partija. To vodstvo je pokazalo, da povsem ustreza svobodi tiska in koristim delovnega ljudstva. Zavoljo

Knjiga o španskih borcih

Pod št. 61.574 je vpisana v naši univerzitetni knjižnici knjiga z naslovom »Krv i život za slobodu. Silke iz života i borbe studenata iz Jugoslavije u Španiji«. Brošuro je izdala Federativna unija španskih visokošolcev (UFEH), in je izšla v Barceloni v juliju 1938., pred sedmimi leti, v redakciji K. Angera,

B. Maslariča, V. Vlahoviča in S. Mitrova. Iz številke je razvidno, da je prišla v našo biblioteko že leta 1938. Kako je prišla, pa ne ve povedati nihče.

Brošuro je UFEH odpravila v svet s toplimi besedami, namenjenim jugoslovanskim visokošolcem, borecem Interbrigad. Iz predgovora izvirno, da se je v teh brigadah borilo okoli 1000 Jugoslovancev, od tega 80—100 visokošolcev, razvrščenih v bataljone Dimitrov in Djuro Djakovič, v četo Matije Gubca, v baterijo Stjepana Radića itd. Zakaj se prišli v Španijo? — »Da pomagamo španjolskemu narodu u njegovoj opravdanoj i teškoj borbi...« Da s oružjem in ruci uzmemo učesle v borbi protiv njemačkog i italijanskog fašizma.

Brošura je razdeljena na tri dele. V prvem (»Španija! U Španiji!«) beremo apel praških visokošolcev ob odhodu jugoslovanske mladine, beremo popis dolgega in nevarnega potovanja iz Zagreba v Španijo, »čez sedem mej brez potnega lista.« Drugi del (»U Španiji«) nam govori o življenju in borbah, prinaša nekaj nekrologov, pesmi in članke. Tretji del (Priznanja i počasti, solidarnost i ljubav) prinaša med ostalimi prispevki pismo UFEHa jugoslovanskim visokošolcem, pismo jugoslovanskim visokošolcem v Španiji svojim beograjskim kolegom itd.

Nova zdravstvena revija

Izšla je prva številka revije »Priroda, človek in zdravje«, mesečnika za zdravstvena vprašanja, ki ga izdaja oddelek za zdravstveno prosveto pri ministru za narodno zdravje. Namen in program nove revije je nakazan v uvodu, kjer pravi urednik: »Na pragu novih dni slovenske zgodovine smo začeli z izdajanjem mesečnika, ki naj povsega širiti zdravstveno prosveto v vse plasti slovenskega naroda. Ob ravnanju bomo v njem vsa vprašanja, ki zanimajo našega človeka, poslegli pa bomo tudi v skrivnostno snovanje prerde, saj so njene zakladi neizčrpen vir človeškemu zdravju. List bo opremljen s slikami, prinašal bo zanimive, sodobne članke in si je v ta namen zagotovil lepo vrsto ugodnih sodelavcev.«

Tej obljubi ustreza že prva številka, ki prinaša na dveh polah (32 straneh) res že vrsto zanimivih člankov. Na prvem mestu je natisnjena črtica Ladislava Kaute »Videl sem dolg,

Primer iniciative

V štirinajstih dneh je bilo ustanovljeno na Bledu državno podjetje

Kakor je narodno osvobodilna vojska rasla, se razvijala in izvajala dokončno zmago prav zaradi predanosti borbi vseh posameznikov, prozosti in iniciativ vseh borcev in komandantov, prav tako prehaja danes naše gospodarstvo iz neurejenega stanja in se razvija prav zaradi iste predanosti delu vseh delavcev, zaradi iniciativ vseh v našem gospodarstvu zaposlenih ljudi.

Kmalu po osvoboditvi je dobil referent za delavnice tov. Franc Zupan ukaz od svoje komande, da vzpostavi stare dvorske delavnice na Bledu, naj jih izboljša in tako pripravi za potrebe vojske in civilnih ustanov. Na Bledu so bile že v stari Jugoslaviji postavljene velike avtogaraže in nekatere delavnice za potrebe kraljevskega dvora, torej izključno za potrebe tistih beograjskih gospodov, ki so prihajali za nekaj tednov v naša letovišča, za kar pa so tudi izkoristili naše gospodarske naprave. Takrat so bile delavnice v zelo majhnem obratu in so izvrševale le manjša dela. Ob okupaciji pa so jih Nemci deloma povečali, izboljšali in postavili na novo nekatere stroje, tako da so nastale iz starih dvorskih delavnic moderne delavnice v večjem obsegu. Ko pa so morali zapustiti Nemci tudi Bled, so uničili stroje, razbili naprave in važnejše stvari odpeljali.

Tov. Franc Zupan se je takoj lotil dela. Zbral je ljudi, določil vsakomur njegov posel, poskrbel za pravilo pokvarjenih strojev, za nove

namestitve, za povečanje obrata — in tako so v kratkem času štirinajstih dni nastale iz zapuščenih delavnic moderne mehanične delavnice, ki zmerejo vsakršno delo. Nova vzpostavitev mehaničnih delavnic ne prekaša samo starih kraljevskih, marveč celo nemške, ki so jih dolgo časa postavljali nemški strokovnjaki. Nove delavnice imajo več oddelkov, tako da je mogoče izvrševati najrazličnejša fino-mehanična in bolj groba tehnična dela.

V delavnicah so zaposleni domači delavci, pa tudi nemški ujetniki. V zgornjih prostorih, ki so jih preuredili iz zapuščenih in zapuščenih lukenj v okusno opremljene prostore, stanujejo delavci, ki so tako prišli do higijenskih stanovanj. Tudi mizarke delavnice, ki so v velikem bloku novih avtogaraž, so na novo opremljene in izvršujejo najrazličnejša dela. Vse ustroj novih delavnic predstavlja nov način dela, iniciativno ne samo vodje, temveč vseh delavcev, ki so zaposleni v novem državnem podjetju. O novem podjetju na Bledu ni bilo dosti govora, štirinajst dni po osvoboditvi so delavci in vodja tov. Zupan Franc spravljali skupaj stroje, orodje, nato pa sporočili gradbenemu ministru: Novo državno podjetje na Bledu je ustanovljeno in posluje v polnem obratu!

Tako delajo tisti, ki se zavedajo potreb in nalog časa ter so predani delu, kakor so bili nekoč predani borbi!

Pristaši in organizacije Osvobodilne fronte morajo skrbeti, da bodo zbrisani iz volivnih spisov vsi, ki niso vredni volilne pravice!

Delo Rdečega križa Slovenije

V krvi in borbi se je porodil Rdeči križ Slovenije. Ustanovni zbor je bil 18. junija 1944 v Beli Krajini. Takoj so se začele ustanovljati enote Rdečega križa. Požrtvovalno, kakor se je vodila borba z orožjem proti okupatorju in izdajalcem, se je vodila tudi pomoč do bližnjega, do trpečega, posebno do naših ranjenec.

Za prvo pomoč je predsedstvo SNOS-a nakazalo Glavnemu odboru Rdečega križa Slovenije večjo vsoto. Od te je bilo razdeljeno potrebnim po osvobojenem ozemlju Dolenjske in Primorske 700.000 lir.

S sodelovanjem OF, NO, AFŽ in ZMS odobrev se je organizacija hitro vzpostavila. Po došlih poročilih je bilo do februarja 1945 na Dolenjskem, Notranjskem, Primorskem in štajerskem 418 krajevni enot s 25 tisoč 273 člani (bivša Dravska banovina leta 1940. le 13.860 članov). Članarine je bilo pobrane 294.248 lir in 8.665 RM. Prostovoljnih prispevkov 188.585 lir in 10.700 RM. Poleg tega je bilo v raznih zbirkah za naše ranjence nabranih 90.599 lir, 7.952 kg razne hrane, mnogo sadja, 1.813 jajc, 358 paketov, 990 kosov raznih oblačil ter mnogo sanitetnega materiala in zdravil.

Koliko je zbralo članstvo Rdečega križa za naše ranjence, kakor tudi za žrtve okupatorjevih zločinov, ni mogoče ugotoviti, ker nimamo točnih poročil. Vemo samo to, da je narod nesebično zbiral, dajal in daljal. Pa tudi RK je v tistih težkih razmerah delil sladkor (približno 200 kg), plemenice in nekaj padal.

Potrebe so rasle. Konec marca je začela prihajati pomoč z letali. Od Kanadskega Rdečega križa smo prejeli 445 rjuh, 1636 prevleke za blazine, 484 brisač, 600 povojev, 2 zaboje zdravil, topolmerov in instrumentarja, kar je bilo razdeljeno civilnim bolnicam in ambulantam ter ranjenecem v naših vojaških bolnicah. Druga pošiljka: zbirka naših izseljencev v Ameriki: 467 parov čevljev, 90 kg kakava in nekaj sanitetnega materiala. Razdeljeno je bilo novomeškemu in notranjskemu okrožju, 2 težka šivalna stroja ortopedski delavci, s 33 zaboji raznih zdravil pa smo postavili temelj sanitetnemu skladišču v Črnomlju.

Tretja pošiljka: 10 zabojev konzerviranega mleka, 7 zabojev sira, 1 zabojev Ovonnatine, 2 bali mešanega blaga, 1 zabojev zimskih plaščev, 4 bale nošenih oblek, 200 kom. moških srajc, 121 volnenih brezokavnikov, 26 vreč sladkorja, 1 vrečo vitaminov, 1500 vretenc sukance, 1 zabojev s 87 vrečami toaletnega pribora. Razdeljeno novomeškemu in notranjskemu okrožju in civilnim bolnicam Kanarižarica - Pudob.

Zaradi splošnega umika iz Bele Krajine smo umaknili zadnjo pošiljko in bili primorani spremeniti določeni razdelilniki. Obleka in hrana sta bili razdeljeni med umikajoče se begunce. Naši interniranci na Korški so nabrali in nakazali našemu Rdečemu križu 1.500.000 lir. Medtem pa je bilo prihajalo v Dalmacijo. Z napornim prevozom smo prepejali polagoma vse blago. Del tega blaga, 15 bal nošenih oblek, 37 zabojev otroškega perila, odev in sanitetnega materiala, 230 parov čevljev, je bilo razdeljeno med naše evakuirane v Dalmacijo, približno 3000 osebam. Na razpolago je bil dan potreben sanitetni material za bolnico in ambulantno. Za prehrano je bilo porabljenih 327 kartonov ribjih konzerv. Vojni bolnici v Zadru je bilo dodeljenih 40 zabojev sanitetnega materiala.

Tako delajo tisti, ki se zavedajo potreb in nalog časa ter so predani delu, kakor so bili nekoč predani borbi!

(slovenski jezik, zgodovina, zemljepis) in iz računstva. Izpraznijo se snovi, ki jo predpisuje veljavni učni načrt.

Ustni izpit mora trajati za vsakega kandidata najmanj pol ure. O opravljenem izpitu sestavi komisija kratak zapisnik, v katerem se poleg osebnih podatkov o kandidatu vpiše še uspeh izpita in razmerje glasov, s katerimi je bil uspeh določen. Te zapisnike hrani vodstvo osnovne šole, kjer se je izpit vršil.

Čl. 5. Kandidatu se uspeh izpita takoj objavi, obenem se mu izda spričevalo, kakor je običajno za tisti razred. Izpridevalo se opremi s klavzulo: »Opravi privatni izpit dne ...«. Izpridevalo, ki ima žig šole, kjer se je izpit vršil, podpisajo vsi člani izpitne komisije.

Če kandidat izpita ni napravil, se mu naznanj, po kolikem času sme izpit ponoviti.

Čl. 6. Izpitna komisija pošlje poročilo o vsakem opravljenem izpitu okrajnemu narodno osvobodilnemu odboru.

Čl. 7. Izpiti so brezplačni in se morejo polagati vse leto.

Delo izpitne komisije se šteje med redno šolsko delo.

Čl. 8. Ta uredba stopi takoj v veljavo.

Minister za prosveto:

Dr. Ferdo Kozak l. r.

**OBIŠČITE
RAZSTAVO
SLOVENSKIH
UMETNIKOV
PARTIZANOV
JAKOPIČEV PAVILJON**

Iz mestnega odseka za preskrbo

DELITEV SVEŽEGA MESA

Potrošniki okrožnega mesta Ljubljana prejmejo v nedeljo dne 19. t. m. dopoldne od 6. do 11. ure pri svojih stalnih mesarjih na odrezek »Meso Avgust 4—45« osnovne živilske nakaznice izdane od MOOF (odsek za preskrbo v Ljubljani) po 10 dkg teletine.

Prodajna cena 22 din za kg. Mesarji dvignejo meso v soboto dne 18. t. m. ob 16. uri na Mestni klavnic. Mesarji predložijo odrezke v torek 21. t. m. na Navodu, Novi trg 4/II, soba št. 9.

TRAFIKANTI PREJMEJO NAKAZILA

za tobačne izdelke za drugo polovico avgusta v nakazovalnem oddelku Odseka za preskrbo MNVO, Novi trg 4/III, v sobi št. 18, po naslednjem vrstnem redu: 20. t. m. trafikanti z začetno črko A—H, 21. t. m. I—L, 22. t. m. M—R, 23. t. m. S—Z. V tem razporedu so upoštevani tudi trafikanti iz bivših občin Dobrova, Dobruje, Ježica, Polje, Rudnik, Smartno pod Šmarno goro in št. Vid. Potrošniki prejmejo za drugo polovico avgusta točasne izdelke na odrezke »Tobak 18«.

POJASNILNO POTROŠNIKOM, PEKOM IN TRGOVCEM — ZADRUGAM

Ker se pojavljajo vprašanja s strani potrošnikov, kako je z nabavo kruha pri peklih, objavljamo tole pojasnilo: Osnovne živilske karte v prejšnjem mesecu so imele še naročilnice, kar je pri novih kartah odpravljeno. Prej je stranka, ki je hotela kupovati pri peku kruh, oddala njemu naročilnico in prejela kruha namesto moke pri trgovcu. Zdaj je potrošnikom povsem na prosti dano, da si nabavljajo kruh ali moko. Kolikor bodo odrezkov porabile za nakup kruha, toliko manj moke prejmejo pri trgovcu.

Za prvo delitev moke v avgustu je bilo določeno za 15 dni 4500 gr moke in sicer 2250 gr bele, 1250 gr enotne krušne moke in 1000 gr koruzne moke. Bili so v ta namen tudi določeni odrezki od 1. do 15. avgusta. Ako je katera stranka jemala v tem razdobju nekaj dni kruha, ji da trgovec moko na ostale odrezke, toda le do odrezka 15. avgust. Pri gornjih 15 dnevih obrokih moke znaša dnevni obrok za belo moko 150 gr, za enotno krušno 66,66 gr in koruzno 83,34 gr, skupaj dnevni obrok 300 gr ali za 15 dni 4500 gr. Ona stranka, ki si nabavlja kruh na primer za vseh 15 dni, nima seveda pravice, da bi prejela že v prvi polovici meseca še moko na ostalih 16 odrezkov, preden ne prejme trgovec moke za drugo delitev.

To pojasnilo in merilo oziroma izračunavanje obrokov velja v načelu tudi za težke in najtežje dodatne karte, kjer imajo imetniki teh kart tudi pravico, da si nabavljajo kruh namesto moke.

Po teh napotkih je treba izračunavati tudi za bodoče mesece dneve obroke, ako odda trgovci ali zadruga stranki moko na karto, ki je deloma že izrabljena z nabavkami kruha.

Peki lahko prodajajo kruh tudi na karte drugih okrožij, toda le ključno le potujočemu občinstvu. V ta namen se bo priznalo pekom v središču mesta mesečno do največ 4% tujih odrezkov, vsem ostalim pa največ do 2% tujih odrezkov za kruh.

I. zlet Zveze fizikturnih društev Slovenije v Ljubljani

Jutri, v nedeljo, vsi prijatelji telesne vzgoje in mladine k sprejemu in na javni nastop na Stadionu

PO DOMOVINI

OBNAVLJANJE DRVARJA

Malo je mest v naši državi, ki so trpela toliko kakor Drvar. Kmalu po vstaji l. 1941., ko so Italijani prodri proti Drvarju, je zgorela tovarna celuloza. Po prihodu Italijanov je bila industrija v Drvarju skoraj uničena, kajti Italijani so demontirali stroje in odnesli predmete iz bakra, medu in svinca.

Preko Drvarja je šlo mnogo ofenziv. Vsaka izmed njih je zapustila težke sledove. Delavci in prebivalci Drvarja so stori vse, kar je bilo v njih moči, da si kraj opomore, ter se nekolikokrat obnovili šipadovo žago, da bi pospešili obnovo požarih naselij. V obnovitvenih delih je pokazalo prebivalstvo Drvarja pravi junaštvo kakor na bojišču. Brez orodja so po sedmi ofenzivi delavci in kmetje pričeli obnavljati Mandičevo žago, ki je bila popolnoma uničena. Delali so lačni, v blatu in dežju, nato so zgradili hidrocentralo, zdaj pa popravljajo gsterje šipadove žage. Prvi uspehi teh naporov so že vidni, kmalu pa bodo še večji.

DAROVALA JE HIŠO KOMUNISTIČNI PARTIJI

Tov. Ljerkja Adlerjeva, ki služi pri štabu tankovske divizije, je darovala Komunistični partiji hrvaške vse svoje premoženje, premičnine in nepremičnine, katere je posedovala po materi in očetu. V tej imovini je tvorila za kolonaz in druge kmetijske proizvode ter hiša. Starše so ubili Ljerkji ustaši. Adlerjeva pravi, da je Komunistična partija vredna njenega daru, ker ima največ zaslug za osvoboditev tlačenega ljudstva.

MLADINSKI DOM V TITOVEM ROJSTNEM KRAJU

Klanjec, rojstni kraj maršala Tita, je pred kratkim dobil »Dom za mladino«. Dom se nahaja v prostori ljudske šole, kamor je zahajal iz otroških letih današnji maršal Jugoslavije. Občina Kumrovec se je ob tej priliki pridružila s zelenjem in cvetjem ter okrasila s hrastovimi, slovenskimi in državnimi zastavami. Otvorili Dom za mladino je prisostvoval tudi delovni bataljon Ljubljanske brigade, ki je bil na delu na Bizelskem. Slovenska mladina je ob tej priliki priredila miting pred rojstno hišo maršala Tita. Na mitingu so Slovenci in Hrvti peli in recitali narodne in partizanske pesmi ter proslavljali maršala Tita, bratstvo Slovencev in Hrvatov ter vseh narodov Jugoslavije.

NAD 40.000 KNJIG ZA ISTRO

Zagrebčani so zbrali v teku istrskega tedna nad 40.000 knjig za istrske kraje. Knjige so nabirale organizacije JNOF, zlasti istrski rojaki, sodelovali pa so vsi ulični odbori, sindikati, zlasti pa mladina. Kmetijsko ministrstvo je iz svojih zbirk prispevalo 10.000 knjig in sicer so bile to knjige za praktično uporabo v kmetijski stroki.

KULTURNO PROSVETNO DRUŠTVO MAKSIM GORKI V BOROVU

V Borovu so osnovali kulturno in prosvetno društvo Maksim Gorki, ki bo delovalo kot matična centrala prosvetnega dela v Borovu. Društvo je pod nadzorstvom sindikata, predseduje pa mu Aleksander Tučković.

600 DIJAKOV POJDE SEKAT DEVA

V sredo 15. t. m. je odrinila na delo v gozd zagrebška dijaška brigada »Krstja Ljubčić«. V brigadi je 600 študentov, ki hočejo s sekanjem drv preskrbeti zagrebško mesto s potrebnim kurivom za letošnji jesen in zimo.

IZ LOŽA PRI CERKNICI

5. avgusta smo imeli pri nas velik dan. Zjutraj smo imeli otvoritev čitalnice, katere se je udeležilo veliko število ljudi. V čitalnici imamo knjige, brošure in časopise, ki bodo na razpolago vsak dan našemu prebivalstvu. Mladina iz Lože ima veliko zaslug pri nabiranju knjig in bo še posebej urenila lepo knjižnico.

Popoldne smo se zbrali na masovnem sestanku zaradi ustanovitve nabavljajne zadruge. Vpisalo se je že mnogo članov v zavesti, da bo s to našo zadrugo odstranjena spekulacija in izkoriščanje posameznika.

Po tem sestanku pa smo imeli žalno proslavo v spomin naših padlih očetov, sinov in bratov, ki so padli 1. avgusta 1942. kot žrtve fašističnega nasilja na Ulaki. Te žalne svečanosti se je udeležila tudi Prešernova brigada.

OBRAČUN S ČRNO BORZO

Pod tem naslovom prinaša »Primorski dnevniki« značilno sliče iz življenja današnjega Trsta. V parku pred tržaškim kolodvorom se je zadnji čas razpasla črna borza, čeprav so bili spekulante ponovno opozorjeni, naj nehajo odirati ljudi. Te dni pa je skupina delavcev z vso odločnostjo posegla vmes. Razgnala je črno-borzijske vmes, v se paniki zbežali s tolikšno naglico, da so večino blaga pustili kar na mestu. Iz parka so delavci odšli na obalo, kjer so pristili črnoborzijske ladje, po večini večje beneške jadrnice, da so odplule iz luke. Tako so delavci sami radikalno rešili vprašanje črne borze v Trstu, ki se je sprilo nje že dolgo zgražalo vse pošteno prebivalstvo mesta.

TELESNA VZGOJA

I. zlet v Ljubljani se je pričel

Ljubljana, 17. avg. Svobodna Ljubljana je spet v svečanem razpoloženju. To pot je njene ulice napolnila mladina, in sicer ona mladina, ki je vzljubila in spoznala pomen telesne vzgoje. Prišla je na svoj prvi zlet po končani vojni.

Ves dan prihajajo in se zbirajo mladi pripadniki vseh vrst telesne vzgoje, da stopijo v razne tekmovalne vrste, predvsem pa zato, da pred vso javnostjo manifestirajo za svojo idejo, za trdno voljo, da hočejo tudi na tem torišču nadoknaditi zamujeno in dati naši telesni vzgoji novo in drugačno ter boljše smer in podlago kakor jo je imela pred to vojno. V tem znamenju je mladina Slovenije zavrgla vse pomisleke in pridržke, češ da je organizacija takega zleta v teh prvih mesecih po osvoboditvi vendarle vezana s prevelikimi težavami; slovenski telovadci in športniki, če hočete, bodo vsem težavam navkljub izvedli svoj sklep. I. zlet telesnovzgojnih društev Slovenije se je pričel.

Sporod prvega dneva je obsegal vaje na orodju telovadcev v telovadnici Narodnega doma in telovadno akademijo na Taboru, na kateri prireditvi se bomo še povrnili v jutrišnji številki. Medtem pa opozarjamo prijatelje telesne vzgoje na dogodke drugega dneva zleta, ki so že razporejeni na vse ure današnjega dneva:

Pet tekem na igrišču bivšega Hermesa od 14. dalje

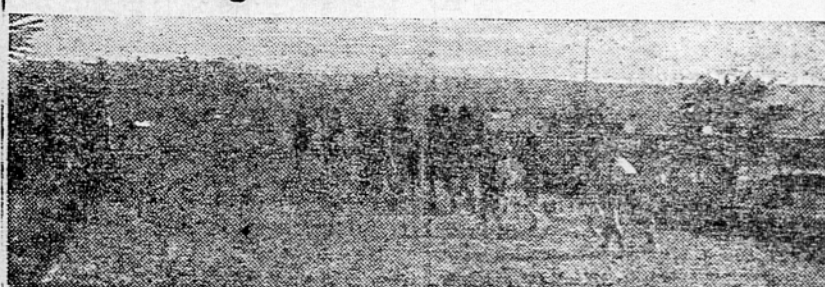
V okviru prvega zleta Zveze telesnovzgojnih društev Slovenije se bo popoldne začel nogometni turnir, in sicer zaradi stiske s časom eno uro prej kakor je bilo objavljeno v skupnem sporodu. Igra se bo sistem izpadanja. Vsaka tekma traja 2 X 15 minut. Zmagovalec turnirja prejme naslov zmagovatelja prvega zleta Zveze telesnovzgojnih društev Slovenije.

SPOROD TEKEM

1. tekma ob 14.: MARIBOR - LJUBLJANA;
2. tekma ob 15.: VZHODNA PRIMORSKA - CELJE;
3. tekma ob 16.: TRST - IV. ARMIIJA;
4. tekma ob 17.: ZMAGOVALEC 1. tekme - ZMAGOVALEC 2. tekme;
5. tekma ob 18.: ZMAGOVALEC 3. tekme - ZMAGOVALEC 4. tekme.

Naslednji nogometaši, ki zastopajo mesto Ljubljane, morajo biti točno ob 13.30 v stališču na igrišču bivšega Hermesa: Oblak, Razbomnik, Aljancič, Pupo, Zavrt, Pilej, Pebarič.

Sprehod v Portorožu

Nedavno popoldne so me otroci prosili, da bi šli namesto na kopanje na sprehod. To željo sem jim rad izpolnil. Pridružila se nam je še druga skupina, tako da nas je bilo kar lepo število. S pesmitjo smo korakali skozi vas. Pred neko hišo je stal na pragu star mož in nas z veseljem prispel. Povabil nas je v senčni vrt, se za trenutek odstranil in se vrnil z veliko steklenico dobrega vina in košaro breskev. Otroci so vsi veseli posejli po travi in začeli se je živahen razgovor. Ko smo med pogovorom omenili tudi Trst, so vsi otroci enodušno vzkliknili: »Trst je naš, mi ga ne damo! Možu je to zelo ugajalo, ko je videl, da mladina stremi za združenjem vseh Slovencev.

Ob slovesu nas je prosil, naj se še ogledamo, da nas bo predstavil svoji družini, ki je bila odsotna. Priznamiti moram, da se je skupina otrok sama spomnila in zbrala nekaj denarja za vino in sadje, a mož ni hotel ničesar vzeti.

Nadaljevali smo pot po strmih bregu. Ustavil nas je starejši mož

in nas prosil, naj mu zapojemo nekaj slovenskih pesmi. Zapeli smo. Iz bližnjih hiš so prihajali ljudje, nas gledali in poslušali. Peli smo pe mi svobode, ki tudi Istri oznanjajo svobodo, in pričajo, da se je pretgala veriga suženjstva in trpljenja pod fašizmom, ki jih je tlačil 25 let. Zopet govorijo slovenski jezik in pojo slovenske pesmi.

Približala se nam je stikljena žena. Po italijansko nas je vprašala, odkod smo doma. Povedali smo ji, da smo Slovenci in da smo prišli na počitnice na morje, v osvobodeno Istro. Pojasnila smo ji, da so velika večina teh otrok sirote, katerih starši so žrtvovali svoje življenje za lepšo bodočnost. Zeno ko obliše solza. Odsli je in se vrnila s polno košaro breskev, ki smo si jih razdelili.

Povsod narod z veseljem sprejema te otroke, ki so v boju izgubili starše in dom, povsod jim izkazuje hvaležnost. Kolonije teh nepribežnih sirot, bolehnih in šibkih, morajo čuti ljubezen vsega naroda.

Tovarišica

Objava

Ponovno pozivamo vse vojne obveznike, ki še niso izpolnili IZJAV po odredbi Ministrstva narodne obrambe DFJ, da svojo obveznost izpolnijo čim prej, vsakakor pa do spodaj označenega roka. Za vojne obveznike se smatrajo:

1. vsi moški, rojeni v letih 1905—1928, ki niso vključeni v nobeno edino Jugoslovanske armade in Mornarice ali Narodne milice, torej tudi borci in funkcionarji iz vrst JA in M, ki so sedaj zaposleni po raznih ustanovah Narodne vlade Slovenije in drugih oblasti, nadalje repatriiranci iz inozemstva in amnestiranci po zadnji amnestiji;
2. tisti moški, rojeni l. 1885 in mlajši, ki so imeli v JA in M ali kateri koli drugi vojski (bivši jugoslovanski in ostalih) oficirski čin;
3. vse borke iz vrst JA in M, ki jim je bil podeljen podoficirski ali oficirski čin in so danes izven edinice in ustanov JA in M.

Izjave se izpolnjujejo osebno pri mobilizacijskih delegatih vsakega okraja, za Ljubljano v novih mejah pa pri mobilizacijskem oddelku na Novem trgu 5. Izjavitelj IZJAV je za vse vojne obvezne ko po gornjem obvezna, zato prejme vsakdo potrdilo kot dokaz, da je tej državljanjski dolžnosti zadostil.

Vojaške oblasti so določile rok za izpolnitev IZJAV do 25. VIII. t. l. Kdor do tega roka ne bo izpolnil gornje obveznosti, bo štet med one, ki se vojaški dolžnosti izmikajo, in bo po vojaških zakonih kaznovan.

KOMANDA LJUBLJANSKEGA VOJNEGA PODEBOJA
MOBILIZACIJSKI ODDDELEK

FILMSKO PODJETJE D. F. J.

Direkcija za Slovenijo

bo predvajalo v kinu Matici od ponedeljka 20. avgusta dalje najnovejši slovenski tehnik

Filmske novice št. 2

in znameniti sovjetski film iz domovinske vojne

Branila je domovino

SOBOTA, 18. AVGUSTA 1945.

6.00–6.15: Predigre in korančine. 6.15–6.30: Valčki. 6.30–6.45: Napoved časa. Izvedbe iz poročil dne 17. avgusta. 6.45–7.00: Sovjetske pesmi. 7.00–7.05: P. gled sponora in objave. 7.05–7.30: P. gled sponora in objave. 7.30–7.45: P. gled sponora in objave. 7.45–8.00: Ročila. 8.00–8.30: Erbeke, bolgarske in vatske skladbe. 12.00–12.15: Dva Griega, simfoniska plesa (III. in IV.). Rimski Korsakov: Valček. Fantazija po Schubertu. 12.15–12.30: P. gled sponora in objave. 12.30–13.00: P. gled sponora in objave. 13.00–13.15: P. gled sponora in objave. 13.15–13.30: Napoved časa, posila in objave. 13.30–14.00: Koncert malega orkestra Radia Ljubljana pod vodstvom Rudolfa Starica. 18.00–18.30: Pisana glasba. 18.30–19.00: Literarna ura. 19.15–19.30: P. gled sponora in objave. 19.30–19.45: Glasgovor s poslušalci. 19.45–20.00: Novak. 19.40–20.00: Violinski koncert s. setnine Sabine Skalarjeve, pri klavirju prof. Pavel Sivirc. 20.00–20.20: Predigra politični pregled. 20.20–21.00: Simfonizacija koncerta. Napoved časa. 21.00–21.15: Poročila, objave in pregled orkestra. 21.15–22.00: Pester večer Radia Ljubljana. 22.00–22.15: Oddaja za tovaršje v tabo. 22.15–22.30: Dnevne novice. 22.30–23.00: Plesna glasba. 23.00–23.15: Plesna glasba. 23.15–23.30: Plesna glasba. 23.30–23.45: Plesna glasba. 23.45–24.00: Plesna glasba. 24.00–24.15: Plesna glasba. 24.15–24.30: Plesna glasba. 24.30–24.45: Plesna glasba. 24.45–25.00: Plesna glasba. 25.00–25.15: Plesna glasba. 25.15–25.30: Plesna glasba. 25.30–25.45: Plesna glasba. 25.45–26.00: Plesna glasba. 26.00–26.15: Plesna glasba. 26.15–26.30: Plesna glasba. 26.30–26.45: Plesna glasba. 26.45–27.00: Plesna glasba. 27.00–27.15: Plesna glasba. 27.15–27.30: Plesna glasba. 27.30–27.45: Plesna glasba. 27.45–28.00: Plesna glasba. 28.00–28.15: Plesna glasba. 28.15–28.30: Plesna glasba. 28.30–28.45: Plesna glasba. 28.45–29.00: Plesna glasba. 29.00–29.15: Plesna glasba. 29.15–29.30: Plesna glasba. 29.30–29.45: Plesna glasba. 29.45–30.00: Plesna glasba. 30.00–30.15: Plesna glasba. 30.15–30.30: Plesna glasba. 30.30–30.45: Plesna glasba. 30.45–31.00: Plesna glasba. 31.00–31.15: Plesna glasba. 31.15–31.30: Plesna glasba. 31.30–31.45: Plesna glasba. 31.45–32.00: Plesna glasba. 32.00–32.15: Plesna glasba. 32.15–32.30: Plesna glasba. 32.30–32.45: Plesna glasba. 32.45–33.00: Plesna glasba. 33.00–33.15: Plesna glasba. 33.15–33.30: Plesna glasba. 33.30–33.45: Plesna glasba. 33.45–34.00: Plesna glasba. 34.00–34.15: Plesna glasba. 34.15–34.30: Plesna glasba. 34.30–34.45: Plesna glasba. 34.45–35.00: Plesna glasba. 35.00–35.15: Plesna glasba. 35.15–35.30: Plesna glasba. 35.30–35.45: Plesna glasba. 35.45–36.00: Plesna glasba. 36.00–36.15: Plesna glasba. 36.15–36.30: Plesna glasba. 36.30–36.45: Plesna glasba. 36.45–37.00: Plesna glasba. 37.00–37.15: Plesna glasba. 37.15–37.30: Plesna glasba. 37.30–37.45: Plesna glasba. 37.45–38.00: Plesna glasba. 38.00–38.15: Plesna glasba. 38.15–38.30: Plesna glasba. 38.30–38.45: Plesna glasba. 38.45–39.00: Plesna glasba. 39.00–39.15: Plesna glasba. 39.15–39.30: Plesna glasba. 39.30–39.45: Plesna glasba. 39.45–40.00: Plesna glasba. 40.00–40.15: Plesna glasba. 40.15–40.30: Plesna glasba. 40.30–40.45: Plesna glasba. 40.45–41.00: Plesna glasba. 41.00–41.15: Plesna glasba. 41.15–41.30: Plesna glasba. 41.30–41.45: Plesna glasba. 41.45–42.00: Plesna glasba. 42.00–42.15: Plesna glasba. 42.15–42.30: Plesna glasba. 42.30–42.45: Plesna glasba. 42.45–43.00: Plesna glasba. 43.00–43.15: Plesna glasba. 43.15–43.30: Plesna glasba. 43.30–43.45: Plesna glasba. 43.45–44.00: Plesna glasba. 44.00–44.15: Plesna glasba. 44.15–44.30: Plesna glasba. 44.30–44.45: Plesna glasba. 44.45–45.00: Plesna glasba. 45.00–45.15: Plesna glasba. 45.15–45.30: Plesna glasba. 45.30–45.45: Plesna glasba. 45.45–46.00: Plesna glasba. 46.00–46.15: Plesna glasba. 46.15–46.30: Plesna glasba. 46.30–46.45: Plesna glasba. 46.45–47.00: Plesna glasba. 47.00–47.15: Plesna glasba. 47.15–47.30: Plesna glasba. 47.30–47.45: Plesna glasba. 47.45–48.00: Plesna glasba. 48.00–48.15: Plesna glasba. 48.15–48.30: Plesna glasba. 48.30–48.45: Plesna glasba. 48.45–49.00: Plesna glasba. 49.00–49.15: Plesna glasba. 49.15–49.30: Plesna glasba. 49.30–49.45: Plesna glasba. 49.45–50.00: Plesna glasba. 50.00–50.15: Plesna glasba. 50.15–50.30: Plesna glasba. 50.30–50.45: Plesna glasba. 50.45–51.00: Plesna glasba. 51.00–51.15: Plesna glasba. 51.15–51.30: Plesna glasba. 51.30–51.45: Plesna glasba. 51.45–52.00: Plesna glasba. 52.00–52.15: Plesna glasba. 52.15–52.30: Plesna glasba. 52.30–52.45: Plesna glasba. 52.45–53.00: Plesna glasba. 53.00–53.15: Plesna glasba. 53.15–53.30: Plesna glasba. 53.30–53.45: Plesna glasba. 53.45–54.00: Plesna glasba. 54.00–54.15: Plesna glasba. 54.15–54.30: Plesna glasba. 54.30–54.45: Plesna glasba. 54.45–55.00: Plesna glasba. 55.00–55.15: Plesna glasba. 55.15–55.30: Plesna glasba. 55.30–55.45: Plesna glasba. 55.45–56.00: Plesna glasba. 56.00–56.15: Plesna glasba. 56.15–56.30: Plesna glasba. 56.30–56.45: Plesna glasba. 56.45–57.00: Plesna glasba. 57.00–57.15: Plesna glasba. 57.15–57.30: Plesna glasba. 57.30–57.45: Plesna glasba. 57.45–58.00: Plesna glasba. 58.00–58.15: Plesna glasba. 58.15–58.30: Plesna glasba. 58.30–58.45: Plesna glasba. 58.45–59.00: Plesna glasba. 59.00–59.15: Plesna glasba. 59.15–59.30: Plesna glasba. 59.30–59.45: Plesna glasba. 59.45–60.00: Plesna glasba. 60.00–60.15: Plesna glasba. 60.15–60.30: Plesna glasba. 60.30–60.45: Plesna glasba. 60.45–61.00: Plesna glasba. 61.00–61.15: Plesna glasba. 61.15–61.30: Plesna glasba. 61.30–61.45: Plesna glasba. 61.45–62.00: Plesna glasba. 62.00–62.15: Plesna glasba. 62.15–62.30: Plesna glasba. 62.30–62.45: Plesna glasba. 62.45–63.00: Plesna glasba. 63.00–63.15: Plesna glasba. 63.15–63.30: Plesna glasba. 63.30–63.45: Plesna glasba. 63.45–64.00: Plesna glasba. 64.00–64.15: Plesna glasba. 64.15–64.30: Plesna glasba. 64.30–64.45: Plesna glasba. 64.45–65.00: Plesna glasba. 65.00–65.15: Plesna glasba. 65.15–65.30: Plesna glasba. 65.30–65.45: Plesna glasba. 65.45–66.00: Plesna glasba. 66.00–66.15: Plesna glasba. 66.15–66.30: Plesna glasba. 66.30–66.45: Plesna glasba. 66.45–67.00: Plesna glasba. 67.00–67.15: Plesna glasba. 67.15–67.30: Plesna glasba. 67.30–67.45: Plesna glasba. 67.45–68.00: Plesna glasba. 6

železniški most. Pri hudem letalskem napadu zaveznikov 17. in 18. novembra lanskega leta na Zidani most je bil delno poškodovan stari železniški most preko Savinje proti Mariboru, ki so ga Nemci v kratkem času porušili in uposobili za promet, dočim sta bila dva oboka novega mostu, ki pelje čez Savinjo ob njenem izlivu v Savo v smer Zagreba, popolnoma porušena. Nemci riso pristopili k obnovi tega mostu in so uporabljali stari železniški most tudi za promet z Zagrebom. Tudi mi si sedaj pomagamo na ta način, da vozimo vlakove za Zagreb najprej preko Savinje v mariborsko smer, potem pa jih obvrnemo v smer proti Zagrebu. Novi železniški most, ki je bil zgrajen leta 1931, ima štiri oboke, izmed katerih sta dva porušena. S popravilanjem smo začeli že v začetku julija. Razstrelili ostanke obokov, tako da danes stojijo le ogromna opornika. Vendar je delo potekalo napredovalo zaradi pomar-

OBVESTILO

Za mesec september bo deli Odelo za varstvo osnovne šolske kademije na domov, v kateri bodo skupaj s svojimi učenci in učiteljicami izvajali na več, za pripadnike javnih ustanov ni več. — Ker je popis prevelik okroglega mesta ljubljanskega, izvršen, opazujemo vse prisadete, v kateri so raznih vrstovk se isto izpolni. — Vsi, ki so v državi, naj bodo pripravljeni, da bodo v drugi stanovanjski, da so tudi na more. Vsi oni, ki so morda prišli, naj bodo šolskih kademije, naj vse opravijo prežete osnovne šolske kademije takoj vrnejo. Upravitelj, mehanizma, odsej, zahtevati osnovne šolske kademije, nosilno od namenov, raznih osnov.

SOBOTA, 18. AVGUSTA 1945.

6.00—6.15: Predigre in koronacije. 6.15
6.30: Valčki. 6.30—6.45: Napoved časa.
Izveze iz poročil dne 17. avgusta, 6.
od 7.00: Sovjetske pesmi. 7.00—7.05: P.
gled splošno in objave. 7.05—7.30: P.
Spleske glasbe literarne. 7.30—7.45: S.
7.45—8.00: Slovenska mladostna mu-
zika. 8.00—8.30: Srbske, bolgarske in
vatske skladbe. 12.00—12.15: Dva Griega.
simfonična plesa (III. in IV.). Rimski
Korsakov: Valček. Fantazija po Schube-
rtovih skladbah. 12.15—12.30: Pregled lis-
te koncertov. 12.30—13.00: Slovenski
valčki. 13.00—13.15: Slovenske skladbe.
od 13.30: Napoved časa poslušalstva.
Jave. 13.20—14.00: Koncert mlaške orke-
stra Radia Ljubljana pod vodstvom Rudolfa
Starča. 18.00—18.30: Pisana glasba. 18.
od 19.15: Literarna ura. 19.15—19.30: P.
gled splošno in objave. 19.30—19.45:
Slovenska mladostna muzika. 19.45—20.00:
Razgovor s poslušalci. Vodi: Rado
Nevak. 20.40—21.00: Violinski koncert
setnetne Sabine Skalarjeve, pri klavir-
ju prof. Pavle Sivcu. 20.00—20.20: Teden-
ni koncertni pregled. 20.20—21.00: Simfoni-
čni koncert. 21.00—21.30: Slovenske sklad-
poročila, objave in pregledi splošni.
22.00: Pester večer Radia Ljubljana.
22.00—22.15: Oddaja za tovaršarje v tabo-
rih. 22.15—22.30: Dnevne vesti.
8th po Nemčiji. 22.30—22.30: Dnevne
Radia Ljubljana. 22.35—22.35: Ples

